

32549

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

FARKLI SOSYO-EKONOMİK YAPIDAKİ ORTA ÖĞRETİM
KURUMLARINDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN SPORA
KATILIMINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zekeriya GÖKTAŞ

32549

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Azmi YETİM

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

ANKARA-1994

ÖNSÖZ

İnsan yaratılan varlıklar içerisinde en mükemmel özelliklere sahip olandır. Günümüz dünyasında bilim ve teknolojinin çok ileri düzeylere erişmiş olması, insanın önemli olan konumunu olumsuz yönde etkilememiştir.

Çünkü gelişen bilim ve teknolojinin üreticisi yine insandır. İnsanların sağlığını korumada beden eğitimi ve sporun önemi büyüktür. Beden Eğitimi ve Spor faaliyetleri; insanların, hem beden hem de ruhsal yönden sağlıklı gelişmelerine ve kazandırdığı bilgi, beceri, iyi alışkanlıklar ile ahlaki olgunluğa ulaşmalarına büyük katkı sağlamaktadır.

Bu araştırma ile, farklı sosyo-ekonomik yapıdaki orta öğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılımına etki eden faktörler araştırılmak istenmiştir.

Çalışmamızın gerçekleştirilmesinde fikirleriyle bize ışık tutan değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Azmi Yetim'e, Doç. Dr. Faik İmamoğlu'na ve anketleri doğru, sağlıklı şekilde dolduran öğrencilere sonsuz teşekkürlerimi iletmeyi bir görev kabul ediyorum.

Zekeriya GÖKTAŞ

Ankara 1994

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No:</u>
ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER	ii
TABLoların LİSTESİ.....	iv
1. GİRİŞ ve AMAÇ	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Beden Eğitimi ve Sporun Tanımı.....	3
2.1.1. Beden Eğitiminin Tanımı.....	3
2.1.2. Sporun Tanımı.....	4
2.1.3. Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları	5
2.2. Eğitimin Beden Eğitimi ve Spor İle İlişkisi.....	5
2.3. İlköğretim, Lise Dengi Okullarda Beden Eğitimi ve Spor.....	9
2.3.1. İlköğretim, Lise Dengi Okullarda Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı.....	9
2.3.2. İlköğretim, Lise Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Programlarının Genel Konuları.....	12
2.4. 12-14 ve 15-18 Yaş Grubunun Özellikleri ve İhtiyaçları.....	13
2.4.1. 12-14 Yaş Grubunun Özellikleri ve İhtiyaçları.....	13
2.4.2. 15-18 Yaş Grubunun Özellikleri ve İhtiyaçları.....	14
2.5. Sporu Teşvik Eden Faktörler	16
2.5.1. Boş Zaman	16
2.5.2. Kitle Haberleşme Araçlarının Etkinliği	17
2.5.3. Sosyal Çevre	19

2.5.4. Aile.....	19
2.5.5. Spor Tesisleri, Malzeme Araç ve Gereçler.....	21
2.5.6. Sporun Kişilerarası İlişkiyi Geliştirmesi, Şahsiyetin Gelişmesindeki Etkisi ve Toplumda Statü	21
2.5.7. Okul	22
3. MATERYAL VE METOD	23
4. BULGULAR.....	25
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	57
ÖZET.....	66
SUMMARY.....	67
KAYNAKLAR.....	68
EKLER.....	71
1. Anket Örneği	
2. Araştırma İzin Belgesi	
ÖZGEÇMİŞ	

TABLULARIN LİSTESİ

	<u>Sayfa No:</u>
Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	25
Tablo 2. Öğrencilerin Annelerinin ve Babalarının Mesleklerinin Dağılımı	25
Tablo 3. Öğrencilerin Annelerinin ve Babalarının Eğitim Düzeyi	26
Tablo 4. Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelir Durumunu Gösteren Dağılım.....	26
Tablo 5. Öğrencilerin Aile Bireylerinin Sayılarını Gösteren Dağılım.....	27
Tablo 6. Öğrencilerin Yetiştığı Çevrede Bulunan İnsanların Spora İlgisini Gösteren Dağılım	27
Tablo 7. Öğrencilerin Spora İlgili Duymalarını Gösteren Dağılım.....	28
Tablo 8. Öğrencilerin Sporla İlgilenme Biçimi	28
Tablo 9. Öğrencileri Aktif Olarak Spor Yapmaya İten Sebepler.....	28
Tablo 10. Öğrencilerin Spora Seyirci Olarak Katılma Sebebini Belirten Dağılım	29
Tablo 11. Düzenli Olarak Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Dağılımı.....	29
Tablo 12. Öğrencilerin Hangi Düzeyde Spor Yaptıklarını Gösteren Dağılım.....	30
Tablo 13. Öğrencilerin Nerede Spor Yaptıklarını Gösteren Dağılım.....	30
Tablo 14. Öğrencilerin Okul İçinde ve Dışında Spora Ayırdıkları Sürenin Dağılımı.....	31
Tablo 15. Öğrencilerin Yaptıkları Spor Karşılığında Gelir Sağlayıp Sağlayamadıklarını Gösteren Dağılım.....	31
Tablo 16. Öğrencilerin Ailelerinin Spora Desteğini Gösteren Dağılım.....	32

Tablo 17. Öğrencilerin Ailelerinin Spor Destekleme Biçimini Gösteren Dağılım.....	32
Tablo 18. Öğrencilerin Ailelerinin Spor Desteklememe Sebeplerini Gösteren Dağılım.....	33
Tablo 19. Öğrencilerin Bulunduğu Çevrede Spor Yapma İmkânlarını Gösteren Dağılım.....	33
Tablo 20. Öğrencileri Spor Yapmaya Teşvik Eden Faktörlerin Dağılımı.....	34
Tablo 21. Öğrencilerin Spor Yapmalarını Engelleyen Faktörlerin Dağılımı.....	35
Tablo 22. Öğrencilerin Spor Harcamalarının Nasıl Karşılındığını Gösteren Dağılım.....	35
Tablo 23. Öğrencilerin Boş Zamanlarını Nasıl Değerlendirdiklerini Gösteren Dağılım.....	36
Tablo 24. Öğrencilerin Spor Çalışmalarını Kimle Yürüttüğünü Gösteren Dağılım.....	36
Tablo 25. Öğrencilerin İlgi Duydukları Spor Dallarını Gösteren Dağılım.....	37
Tablo 26. Öğrencilerin Okullarındaki Spor Tesislerinin Durumunu Gösteren Dağılım.....	37
Tablo 27. Öğrencilerin Spora İlgi Duymalarında ve Kitle İletişim Araçlarının Etkisini Gösteren Dağılım.....	38
Tablo 28. Öğrencilerin En Çok İzledikleri T.V. Programlarının Dağılımı.....	38
Tablo 29. Öğrencilerin Gazete Okuma Durumunu Gösteren Dağılım.....	39

Tablo 30. Öğrencilerin Okudukları Gazetede İlgilendikleri Duydukları Bölümleri Gösteren Dağılım.....	39
Tablo 31. Öğrencileri Aktif Olarak Spor Yapmaya İten Sebepler İle Boş Zaman Değerlendirme Arasındaki İlişki.....	40
Tablo 32. Öğrencilerin Anne Mesleği ile Boş Zamanlarını Değerlendirme Şekli Arasındaki İlişki.....	41
Tablo 33. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Düzeyleriyle Spora Teşvik Eden Faktörler Arasındaki İlişki.....	42
Tablo 34 Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelirleriyle Spor Yapmalarına Sağladığı Destek Arasındaki İlişki.....	43
Tablo 35. Öğrencileri Aktif Olarak Spor Yapmaya İten Sebeplerle Çevrede Bulunan Spor Tesislerinin Durumu Arasındaki İlişki.....	45
Tablo 36. Öğrencilerin Spora İlgilendikleri ile Çevrede Bulunan Spor Yapma İmkanları Arasındaki İlişki.....	46
Tablo 37. Öğrencilerin Spora İlgilendikleri ile Ailelerinin Desteği Arasındaki İlişki.....	47
Tablo 38. Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Geliri ile Aktif Olarak Spor Yapmaya Yönelten Sebepler Arasındaki İlişki.....	48
Tablo 39. Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Geliri ile Öğrencilerin İlgilendiği Spor Dalı Arasındaki İlişki.....	50
Tablo 40. Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Geliri ile Sporla İlgilenmesi Arasındaki İlişki.....	51
Tablo 41. Öğrencilerin Babalarının Eğitimi ile Aktif Olarak Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	52
Tablo 42. Öğrencilerin Spora İlgilendikleri ile Okuldaki Spor Tesislerinin Durumu Arasındaki İlişki.....	53

Tablo 43. Öğrencilerin Babalarının Mesleği İle Spora İlgi Duymalarında Kitle İletişim Araçlarının Etkisi Arasındaki İlişki.....	54
Tablo 44. Öğrencilerin Spora İlgi Duymaları ile Kitle İletişim Araçlarının Etkisi Arasındaki İlişki.....	55
Tablo 45. Öğrencilerin Spora İlgi Duymaları İle Spor Yapmalarını Engelleyen Faktörler Arasındaki İlişki.....	56

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Gelişen teknolojinin, hızlı kentleşmenin ve diğer hayat şartlarının, bireylere getirdiği bunalım ve baskıları azaltmak, bunların insan üzerindeki olumsuz fizik ve moral etkilerini hafifletmek, dolayısıyla sağlıklı bir toplum yaratmak için, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini insan hayatında vazgeçilmez bir alışkanlık haline getirmek gerekmektedir. Bu alışkanlığın verileceği en uygun yaş grubunu da ilk ve orta öğretim kurumlarındaki öğrenciler oluşturmaktadır.

Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin genel eğitim ve öğretimdeki yeri ve önemi ülkemizde anlaşılmış ve kabul edilmiş olup, Anayasamızın 59'uncu maddesinde, "Devlet, her yaşta Türkiye vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirmek için tedbirler alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur"³³. denilmektedir.

Eğitim ve öğretim kurumlarımız; okullarda beden eğitimi ve spor faaliyetlerini eğitim ve öğretimde etkin bir araç olarak yaygınlaştırırken, ülkemizin dünya genelinde spor yarışmalarında başarılı olması için de önemli bir kaynağı oluşturacaktır. Sporda dev atılımlar yapan ülkeler ile aramızdaki farkı kapatmak için konuya bilinçli, sistemli ve sporu teşvik eden bir şekilde yaklaşmak gerekmektedir.

Gelişen teknoloji ve sanayileşmeyle birlikte boş zaman fazlaca ortaya çıkmıştır.

Beden eğitimi ve sportif faaliyetler, öğrencilerin sağlıklı aktivite alışkanlığını geliştirmek ve onlara kendi bünyelerine uygun aktivitelerle optimal bir fiziksel yeteneği hayat boyunca muhafaza ettirme amacı taşımaktadır. Son zamanlarda yapılan tahminlere göre insanın boş zamanlarının gelecekte artması beklenmektedir²⁶.

Beden eğitimi ve sporun, beden ve ruh sağlığını, insan yaşamını birçok noktada etkilediği bilinmektedir. Beden eğitimi ve spor, toplumları peşinde sürükleyen, büyük yatırımlarda hergün varlığını şiddetle hissettiren fizyolojik, sosyo-ekonomik, kültürel ve toplumsal bir süreçtir.

Beden eğitimi ve spor insan sağlığı açısından da önemlidir. Sporun, çağımızın birçok hastalığına çare olduğu tıbben açıklanmaktadır. Bu gibi konular kitle iletişim araçları ve yaygın eğitim vasıtasıyla halka duyurulmakta ve bilinçlendirilmektedir.

Türkiye'de spora ilgi duyan ve spora katılmak isteyen insanların sayısı her geçen gün artmaktadır. Buna rağmen, artan ihtiyaca cevap vermek için, spor tesisleri, araç ve eğitilmiş insan gücünün aynı paralellikte artış göstermediği bilinen bir gerçektir.

Gelişmekte olan ülkelerin en büyük güvencesi gençlerdir.

Gençlik, toplumun en dinamik, en çalışkan ve en hareketli kesimidir²⁷.

Beden Eğitimi ve spor, gencin toplum ve çevreyle olan ilişkisini geliştirir ve onu toplumsallaştırır.

Araştırmanın amacı: Farklı sosyo-ekonomik yapıdaki orta öğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılımına etki eden faktörleri tesbit etmektir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Beden Eğitim ve Sporun Tanımı

2.1.1. Beden Eğitiminin Tanımı

Beden eğitimi genel olarak, hareket etmeyi öğrenmek ve hareket yoluyla öğrenmek biçiminde de tanımlanabilir. Bir başka deyişle Beden eğitimi, fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda dönüştürülmesi olarak söylemek mümkündür²⁸.

Diğer bir tanıma göre beden eğitimi; insan bütünü oluşturarak fiziki, ruhi ve zihni niteliklerin bulunduğu yaşın ve genetik kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaşması için çoğu kere de rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin bütünüdür⁵.

Beden eğitimi oyun, cimnastik ve spor gibi eğitici bedensel etkinlikleri içerisine alan genel bir kavram olup, bedensel etkinlikler aracılığıyla ifade edebileceğimiz bir eğitimidir²⁴.

Bilimsel olarak beden eğitimi; insanın beden, zeka, ruh, ahlak, sosyal ve kültürel vb. yapılarını eğitimin bütünlüğünde ve gelişmelerine katkıda bulunmak suretiyle insan davranışlarının belirli prensipler, sistem, organizasyon ve bilimsel ortam içerisinde hareketlere dönüştürülmesidir. Bir başka tanımla beden eğitimi, insan davranışlarının bilimin öncülüğünde hareketlerle ifade edilmesidir. Beden eğitimi; insan hareketlerinin bilimsel yönden geliştirilerek, fiziksel, ruhsal, kültürel, ahlaki ve sosyal yönden ideal insan oluşturulması şeklinde de tanımlanabilir¹⁸.

Beden eğitimi ve spor faaliyetleri genel eğitimin bir parçası olup, amacı insanların fiziki, sosyal, zihni ve kültürel gelişimlerine katkıda bulunmaktır. Ö halde spor faaliyetleri araç olup, amaç insanların eğitimidir. Bu durumda, beden eğitimi hareket etmeyi öğrenmek ve hareket yoluyla öğrenmek, sporda belirli kurallar içerisinde sınırlı zaman ve mekanda yapılan yenme ve yenilmeye dayalı fiziki hareketler olarak tanımlanabilir⁶.

2.1.2. Sporun Tanımı

Spor; insanların bedenlerini ve zekalarını birlikte çalıştıran; beden, zeka, ruhsal, sosyal, kültürel, ekonomik, antropolojik, eğitim, politik, teknolojik, ahlak, sanat gibi yapılarının çeşitli yönlerden, gelişmelerini sağlayan yarışmalı ve yarışmasız olarak yapılabilen doğal, eğlenceli, organizeli ve bilimsel hareketlerin tümünü kapsayan hareketler bütünüdür²⁴.

İnsan organizmasının motorik özelliklerinden olan kuvvet, kas ve kalp dayanıklılığı, sürat, çabukluk, esneklik v.b.'leri spor sayesinde gelişmekte ve daha güçlü bir organizma meydana getirebilmektedir. Yapılan araştırmalarda üst seviyede spor yapanlar ile normal seviyede spor yapanlar arasında motorik farklılıklar bulunmasına rağmen normal seviyede spor yapanlar ile hareketsiz bir yaşam sürdürenler arasında önemli denilecek şekilde farklılıklar görülmüştür³⁷.

Spor; bireyi, organik, psikolojik, sağlığını geliştiren sosyal davranışları düzenleyen zihinsel ve motorik olarak belirli bir düzeye getiren, biyolojik, pedagojik ve sosyal bir olgudur²¹.

Spor; yapan (sporcu) açısından kazanmaya dönük teknik, taktik ve fiziki bir çaba, izleyen (seyirci) açısından yarışmaya dayalı estetik bir süreç, önemli bir toplumsal kurum olarak ortaya çıkmaktadır¹⁰.

2.1.3. Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları

İnsanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek ve iradesini güçlü kılmak, beden eğitimi ve sporun temel amaçları arasında yer aldığı gibi, aynı zamanda sosyal ve ekonomik kalkınmanın da temel unsurları arasında yer alırlar.

Beden eğitimi ve spor, iradeyi güçlendirerek, insanın kendi kendi kendine güvenini kazanmasını sağlayarak şahsiyetin oluşmasını kolaylaştırır. Spor ve beden eğitimi, ferdin keşfedilmemiş özelliklerini ve yaratıcı yönünün harekete geçiren bir önemli faktördür.

İnsanın beden ve ruh yapısını geliştirmek ve iradeyi güçlü kılmanın yanısıra, grup çalışmalarını kolaylaştırmak, karşılıklı dayanışmayı sağlamak, kendine güveni gerçekleştirmek, ferdin toplum üyeliğini kazanması olan sosyalleşmesinde de spor önem taşımaktadır⁸.

2.2. Eğitimin Beden Eğitimi ve Spor ile İlişkisi

Eğitimin bir çok tarifi eğitimciler tarafından yapılmıştır.

Eğitim, "Bireyin davranışlarında, kendi yaşantıları yoluyla, ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir"⁹.

Ferdin eğitilmesindeki önemli noktalardan birisi de onun sosyalleştirilmesidir. Eğitim gibi bir disiplinin, sosyal hayatta oynadığı rol

çok büyüktür. Bir eğitim şekli olan sporu da fiziki ve ruhi bir eğitim şekli olarak düşünürsek, spor ile eğitimin özdeş olduğunu belirtebiliriz. Ferdin sosyalleşmesinin de yardımcı olan, sosyal münasebetleri ve toplumun sosyal bakımdan kalkınmasında rol oynayan eğitimin faaliyet sahası geniştir. Spor ve sportif faaliyetler de eğitimin bu geniş kapsamına girmektedir. Bir sosyal olay olarak spor eğitimin kapsamı içinde düşünüldüğüne göre, eğitimin ekonomik kalkınmaya katkısından bahsederken, spor için ayrılan kaynakların ve faaliyetlerin de aynı görevi yerine getireceğini belirtilebilir⁸.

Bedensel gelişme ile zihinsel, sosyal, duygusal gelişme arasında hayati bir bağlantı vardır. İlk çocukluk çağında motor faaliyetlerde bulunmayan çocuk hiddet ve korkuya kapılacak ve bu hususta gelişmiş olan çocuk ise rahatça faaliyette bulunacaktır. Keza duygusal durumları bedensel gelişimlerini etkileyecektir. Eğitim faaliyetlerinde bu bağlantıların gözönünde bulundurulması gerekir. Çocuğun beden sağlığı ve gelişimi için yapılan yatırım aynı zamanda sosyal, zihinsel ve duygusal gelişimi için yapılan bir yatırımdır³⁴.

Eğitimde direkt yaşantılar ve dolaylı tecrübeler yoluyla öğrenme sağlanır. Yaşanarak öğrenmenin yanı sıra, soyut düşünceler aracılığıyla öğrenme gerçekleşir. Yaşayarak öğrenme kolay ve kalıcı olmakla birlikte soyut düşüntüştün kazandırdıklarından vazgeçilemez.

Eğitimin öğretim faaliyetleri sosyal, bedensel, duygusal gelişmeye ve günlük yaşayışın problemlerinin çözümüne de önem vermektedir.

Bu nedenle kısaca değindiğimiz bu faaliyetlerin Beden eğitiminin spor ile ilişkisine bazı yaklaşımlarda bulunmak gereklidir. Çünkü eğitim

faaliyetlerinde, bedensel, zihinsel, ruhsal ve sosyal gelişme boyutları birbirleriyle dayanışma içindedir⁴⁰.

Bir sosyal olay olarak spor, eğitimin kapsamı içinde düşünülduğüne göre eğitimin ekonomik kalkınmaya katkısından bahsederken, spor için ayrılan kaynakların ve faaliyetlerin de aynı görevi yerine getireceğini söylenebilir⁸.

Spor; okul tarafından öğrencilerin görevlendirildiği, toplumsallaştırdığı ve olgunlaştırıldığı bir eylemdir. Spor okullarca öğrencilere sunulabilir veya empoze edilebilir. Bununla beraber, pekçok çocuk için spor, kültürel etkinlik açısından zenginliği ifade eder ki, bu okulların da kabul edip kendi amaçları doğrultusunda kullandıkları bir özelliktir. Bu da bir toplumsal eylem biçimidir³⁶.

Eğitim; fertleri ortak hayatın benzerliklerinden haberdar ederek, fertlere bir yeknasaklık kazandırmaktadır. Spor eğitimi de, fertleri ortak hayatın benzerliklerine yöneltmesi bakımından önem taşımaktadır. Ve eğitimin gayesi; fertleri uyumlu hale getirmektir. Aslında spor bir zekâ ve ihtimal oyunudur. İşte spor eğitiminin de gayesi; fertlerin hem fiziki, hem psikolojik gelişmelerini sağlama ve sosyal hayata hazır kılmak amacına dönüktür. Gerek eğitim, gerek ekonomi, gerekse sosyoloji kendilerine özgü metodları ve ölçüleri içinde hem ferdi hem de toplumu kapsamaktadır. Ferdin refahının, fert başına düşen gelirin arttırılması insan unsurunun gelişmesine bağlıdır. Beden eğitimi ve spor eğitimi de, diğer eğitim şekilleri gibi, ferde hem statü sağlamakta hem de gelir seviyesini yükseltebilmektedir⁸.

Toplum bilimciler, okulların sporu hem bir toplumsal denetim biçimi ve hem de eğitim intikali için bir araç olarak kullanma yoluyla öğrencileri sosyalleştirdiğini belirtmişlerdir¹⁶.

Eğitimi tüm organizmayı ilgilendiren bütünüyle bir zihin-beden ilişkisi olarak kabul edersek, zihin ve beden bir bütün olduğu da kabul edilir. Beden eğitimi, genel eğitimin bir parçası olup amaçlar, arasında bir paralellik vardır ve birbirini tamamlamaktadır. Beden eğitimi, genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitim ve Beden eğitimi, aynı amaçları paylaşmalı ve amaçlar arasında hiçbir uyumsuzluk olmamalıdır³².

Willgoose'a göre beden eğitiminin en büyük amacı fiziksel yetenek ve motorsal becerileri, sosyal verimliliği, kültürü, rekreasyonel ve entellektüel yeteneği korumak ve geliştirmektir³⁸.

Eğitim ve spor birbirinden vazgeçilemeyecek, kesintiye uğratılmayacak bir olgudur. Eğitim de, spor da toplumların yaşamında ilk çağlardan bu yana yer almışlardır. Sporu bilinçli olarak yapmak, bilinçsiz hareketleri etkinleştirmek ve süreklilik kazandırmak ancak eğitimle mümkün olacaktır.

Beden eğitimi ve spor, hareketle ilgilenir ve hareket oyunla birleştiği zaman ikisi güçlü bir eğitim ortamı hazırlar³⁸.

Eğitimde amaç, insanda kişiliğin geliştirilmesidir. İnsanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek ve iradesini güçlü kılmak beden eğitimi ve sporun da temel amaçları arasında yer alır.

2.3. İlköğretim, Lise Dengi Okullarda Beden Eğitimi ve Spor

"Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının teklifi üzerine ilköğretim okulları, lise ve dengi okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programlarının 1987-1988 öğretim yılından itibaren uygulanmak ve geliştirilmek kaydıyla, bağlı örneklerine göre kabulü; Talim ve Terbiye Kurulu'nun 21.9.1957 tarih ve 215; 1.7.1968 tarih ve 171 sayılı kararıyla kabul edilen lise ve ilkokul Beden Eğitimi Programlarının yürürlükten kaldırılması kararlaştırıldı"¹⁴.

2.3.1. İlköğretim, Lise Dengi Okullarda Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı

"Bu program ilköğretim okulları I ve II. kademe (ilk, ortaokul, lise ve dengi) öğrencileri içindir. Ele alınan üniteler çevre şartları, saha, tesis ve araçlar gözönünde bulundurularak kız ve erkek öğrenci ayırmaksızın bütün öğrencilere (kızlarda futbol ve güreş dalları hariç) ortak uygulanacaktır.

İlk ve orta öğretim kurumlarında spor sevgisinin küçük yaşlarda geliştirilmesi, sportif aktivite alışkanlıkları kazandırılması, motor, yetenek ve fiziksel gelişiminin sağlanması için beden eğitimi dersleri ve sportif aktiviteler uygulanmaktadır.

İlkokullarda beden eğitimi dersleri haftada 2 saat, orta öğretimde 2 saat, Meslek Liseleri ve Astsubay Hazırlama Okullarında haftada bir saat olan beden eğitimi dersi, Askeri Liselerde ve diğer okullarda 2 saat, Spor Liselerinde ise uygulamalı ders saati sekiz olarak görülmektedir.

Okul yönetimi, okul doktoru ve sağlık merkezi ile ilişki kurarak öğretim yılı başında bütün öğrencilerin sağlık kontrolünden geçirilmesine gayret gösterecektir. Hasta ve özürlü öğrencilerin derslere ilgilerini çekerek her türlü tedbir alınmalı ve bu öğrenciler, sağlık raporları sınırları içinde durumlarının elverdiği görev ve faaliyetlere sokularak aktif duruma getirilmelidir.

Bu devrede alınan kararlar arasında, günümüzde Beden Eğitimi ve Spor; yetişmekte olan nesillerin temel kaynağı olan insana, fikren ve beden sağlık kazandıran bir faaliyet plânı olarak kabul edilmektedir. Bu sebeple henüz çocukluk ve gençlik devresinde olan çeşitli bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar kazanma çağını yaşayan her kademedeki okul öğrencilerinin, içinde bulunduğumuz çağda eğitim anlayışına uygun bir şekilde, kendi kapasitesi ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirilmesi önemle ele alınmalıdır¹⁴.

Bu alınan kararlarda genel amaçlar şunlardır:

"1. Atatürk'ün ve düşünürlerin Beden Eğitimi ve Spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme.

2. Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirme ve geliştirebilme.

3. Sinir, kas ve eklem koordinasyonu sağlayabilme.

4. İyi duruş alışkanlığı edinebilme.

5. Beden Eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.

6. Ritim ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme.
7. Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilme
8. Milli bayramlar ve kurtuluş günlerinin anlamını ve önemini kavrama, törenlere katılmaya istekli olabilme.
9. Beden Eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak, boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeye istekli olabilme.
10. Temel Sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
11. Tabiatı sevme, temiz hava ve güneşten faydalanabilme.
12. İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme.
13. Görev ve sorumluluk alma, liderlere uyma ve liderlik yapabilme.
14. Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verme.
15. Dostça oynama ve yarışma, kazanma ve takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme.
16. Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
17. Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme.
18. Spor araç ve tesis bilgisi edinebilme"²⁹.

2.3.2. İlköğretim, Lise ve Dengi Okulların Beden Eğitimi

Dersi Programlarının Genel Konuları

Düzen Alıştırmaları: Duruşlar, yürüyüşler, dönüş ve çarklar, dizilme, sıralanma ve yayılmalar.

Cimnastik Çalışmaları: Serbest ve minder hareketleri, kasa barfiks, paralel ve ritmik hareketler.

Atletizm Çalışmaları: Kısa, orta, uzun mesafe ve engelli koşular, tek ve üç adım uzun atlama, yüksek ve sıırıkla yüksek atlama, gülle, disk, çekiç ve cirit atma.

Sportif Oyunlar: Voleybol, Basketbol-Hentbol ve Futbol spor branşlarının pratik ve teorik bilgileri.

Ferdi Sporlar: Güreş, Masa tenisi, kros v.b. spor branşlarının pratik ve teorik bilgileri.

Halk Oyunları: Ülkenin çeşitli yörelerinin oyunlarının müzik eşliğinde çalışılması.

Spor Araç ve Tesis Bilgisi: Çeşitli spor araçları ile saha ve tesisler hakkında bilgilerin uygulama alanında verilmesi ve tanıtılması.

Temel Sağlık Kuralları ve İlk yardım Bilgisi: Konuyla ilgili bilgi, beceri ve davranış alışkanlıkları kazandırmaktır²⁹.

2.4. 12-14 ve 15-18 Yaş Grubunun Özellikleri ve İhtiyaçları

2.4.1. 12-14 Yaş Grubu Özellikleri ve İhtiyaçları

1. Bu yaş grubu öğrencileri çabuk ve düzensiz bir büyüme gösterirler. Buna bağlı olarak denge ve koordinasyonda zayıflık görülür. Kalp büyümesi çabuktur. Kolayca yorulurlar ancak bunu kabul etmezler. Çok fazla enerji üretebilirler, fakat enerjinin büyük bir kısmı büyümede kullanıldığından sportif etkinlikler için geride az miktarda enerji kalmaktadır. Bedensel yapı gelişmediği için duruş bozuklukları görülebilir.
2. Çok hareketli fakat tembel, değişebilen, çok hissi davranabilen, tenkitçi, işbirliği yapmaktan kaçınan, isyancı ve saldırganlardır. Bağımsız olma arzuları gelişmektedir.
3. Grup liderlerine çok bağılıdır ve arkadaşları tarafından kabul edilme çok önemlidir.
4. Erkekler için sportif etkinliklerde ilerleme ve başarı gösterme önemlidir. Kızlar ise kişisel görünüm ve vücut şekilleri ile daha çok ilgilenirler.
5. Bedensel cesaret çok önemli olup birçok yeni tecrübeler denemekten kaçınmazlar. Yaş ilerledikçe yarışma istekleri artar.

İhtiyaçlar:

1. Büyüme ve gelişmeyle meydana gelen bedensel değişiklikler hakkında bilgi edinmek. Bu değişikliklerin normal olduğunu anlamak.
2. Motorsal beceriler öğrenmek ve geliştirmek. Çeşitli bedensel etkinliklere katılmak ve yeterince dinlenmek.
3. Arkadaş gruplarına katılmak ve onlar tarafından kabul edilmek.
4. Evde güven duygusu ve yetişkinlerin sevgi ve anlayışına ihtiyaç duymak.
5. Oyun becerilerini geliştirmek ve başarılı tecrübeler edinmek.
6. Bağımsızlık ve sorumlulukların artması ve liderlik özellikleri gelişmesi için fırsat tanınması.
7. Kendine güven ve sosyal dengenin gelişmesi için grup içerisinde organize edilmiş oyunlara katılmak.

2.4.2. 15-18 Yaş Grubu Özellikleri ve İhtiyaçları

1. Vücut ağırlığı hızlı bir artma gösterir ve boy büyümesi aşağı yukarı tamamlanmıştır. Cinsel olgunluk tamamlanmıştır. Daha az yorulurlar ve erkeklerde kuvvet iki misli artar. Motorsal koordinasyonda gelişme görülür.
2. İyi görünüme sahip olabilmek için erkeklerde kuvvetli bir vücut geliştirme, kızlarda ise sevimli, zarif ve güzel olabilmeyi geliştirme arzusu.
3. Daha fazla sorumluluk kabul etmek.

4. Dikkatlerini uzun süre bir şey üzerinde toplayabilmek.
5. Çok hissi ve ilk yıllarda sınırlamalara karşı çok hassas.
6. Sosyal etkinlikler sayesinde statü kazanma eğilimi.
7. Yetişkin hayranları gibi olmaya çalışmak.
8. Erkeklerde kavga etmeye eğilim çok kuvvetlidir.
9. Erkek ve kızların birlikte yaptıkları etkinliklere ilgi fazladır.

İhtiyaçları:

1. Yaratıcı ve belirli bir amaca yönelik bedensel etkinlikler. Sosyal etkinliklerde bulunabilmek için beceri geliştirmek. Sosyal statü ve yeterlik hissi.
2. Yeterince dinlenmek.
3. Daha fazla bağımsızlık.
4. Arkadaş gruplarınca kabul edilme ve onlara uyum sağlayarak birlikte çalışma fırsatı.
5. Spor ve dans gibi sosyal etkinlikler için beceri kazanmak.
6. Yarışmaya dayanmayan sportif etkinliklere önem vermek, kurallara uyum göstermenin değer ve önemini anlamak.
7. Yetişkinlerle beraber etkinliklere katılmak ve yetişkin gibi davranmak³².

2.5. Spora Teşvik Eden Faktörler

Kişilerin spora yönelmesinde teşvik edici bir çok faktör tesbit edilmiştir. Bu faktörlerden başlıcaları şunlardır:

2.5.1. Boş Zaman

Boş zamanın tanımlarından bazıları şöyledir: "Kişinin çalışma ve diğer görevlerinden arta kalan zaman içinde, serbestçe dinlenmesi, eğlenmesi, toplumsal başarı ya da kişisel gelişmesi için kullandığı, diğer kişilerle kültürel, sosyal, psikolojik ve mesleki açılardan kaynaşmasına, etkileşim ve işbirliği içine girmesine yardımcı olan zamandır".

"Bireyin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorluklardan veya bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteğiyle seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zamandır"³⁰.

Okulun boş zaman eğitimi bakımından çeşitli işlevleri vardır. Okul, bireyi, sadece yaşamı kazanması için eğitmez. Aynı zamanda onu hayatta yaşamaya da hazırlar. Boş zaman becerilerini öğretmek ve boş zamanı kullanmakta gereksinim duyulan tüm becerileri vermek için ideal olarak en uygun yer okuldur. Kimi beceriler, vücut gelişmesinde hareketliliği ve motor koordinasyonu sağlamaya yardım eder.

Gençler, sorumluluk alma, küçük gruplar içinde çalışma, birbirlerine karşı saygılı ve anlayışlı olma, kurallara uyma, dinlenme, eğlenme, toplumsal ilişkilerini genişletme, herşeyden önemlisi, kendilerini ve çevrelerini tanıma olanaklarını sporla elde edeceklerdir. Sporla kendisine

güvenini geliştiren genç, o toplumun bir üyesi olduğunu daha kolay kabul edecek, çevresel değişiklikler karşısında daha rahat uyum sağlayacaktır.

Serbest zamanın aktif bir biçimde kullanılması, verimliliği, artırır, bireysel yaşamı zenginleştirir. Kişisel ve toplumsal yaşamına bireyi inandırır. Özellikle aktif spor, çağdaş insanın kişiliğinin oluşumunda olumlu roller üstlenirken, toplumsallaşma sürecini de hızlandırır.

Sporun özel karakterinin düğümlendiği durumların herbiri spor yapan bir insanın toplumsal yanısı üzerinde önemli etkiler yapar. Bireyin aile, iř ve diğer toplumsal çevre ile ilişkilerinde uygulanabilecek toplumsal davranış modelleri geliştirmesine yardımcı olur⁴.

Boş zamana paralel olarak artan boş zaman faaliyetlerinden biri olan sportif faaliyetler, ferdin sosyal statüsünü tamamlayıcı bir nitelik tařımaktadır⁸.

1981 Mart ayındaki Hükümet Programı'nda yer alan icra planında 3. bölüm "c" şikkı şöyledir: "Gençliğin boş zamanlarının değerlendirilmesinde ve toplum sağlığı yönünden büyük önemi olan spor faaliyetlerinin yurt çapında dengeli bir şekilde yayılıp gelişmesi sağlanacaktır. Tesisler ve imkânlar bütün gençliğin hizmetine eşit şartlarda sunulacaktır"¹¹.

2.5.2. Kitle Haberleşme Araçlarının Etkinliği

Kitle haberleşme araçlarının her geçen gün biraz daha gelişmesi dünyayı adeta küçültmektedir. Her türlü spor organizasyonları bu gelişen kitle haberleşme araçları vasıtası ile istenildiğinde anında izlenebilmektedir. Milyonlarca kişinin bu olayları izlemesinin spora olan ilginin artmasında yaptığı olumlu etki büyüktür²⁴.

Haberleşme ve ulaştırma araçlarının artan etkinliği spor ve diğer boş zaman faaliyetlerinin ortaya çıkışına ve gelişmesine de yardımcı olmaktadır. Bu bakımdan kitle haberleşme araçlarının etkinliği ferdin gelişmesinde irsi faktörün oynadığı role bir de sosyal faktörü katmaktadır.

Kitle haberleşme araçlarının uyarıcı etkisi vardır. Zamanla aktif sporculuğu veya seyir şeklinde kitlelerin ilgisini artırmaktadır⁸.

2.5.3. Sosyal Çevre

Sosyal çevrenin taşıdığı özellikler farklı sportif faaliyetlerin geliştirilmesine zemin hazırlamaktadır.

Bir cemiyetin devamlı hayatı için lüzumlu olan cemiyet azalarını birleştirici düşünce, adet ve tutumların gençlere aşılabilmesi bilginin doğrudan doğruya tebliğ edilmesiyle değil çevrenin aracılığıyla mümkündür¹.

Sosyal çevre olarak düşünebileceğimiz okul, aile, işyeri ve insan tarafından işlenmiş, değerlendirilmiş olan fiziki çevre şartları sportif faaliyetin hangi branşta yoğunlaştığına ışık tutmaktadır. Okul, aile ve işyerinde kabul görmeyen bir faaliyetin toplumda yaygınlaşması zordur. Eğer yaşanan çevrede sosyal grup faaliyetleri gelişmemişse, dışı kapalı homojen bir sosyal yapı varsa, sosyal değişme yavaş ve yetersiz ise sportif faaliyet de arzu edilen seviyeye çıkamayacaktır. Bilindiği gibi, spor sosyal bir role sahiptir⁸.

Gençlik çağı bağımsızlık çağıdır. Topluma karışma çağıdır. Genç evden kopar, çevreye yönelir. Spora ilgi artar, spor veya diğer faaliyetler gençte yaşlılarıyla kaynaşma imkânı sağlar. Kendisini arkadaşlarıyla kaynaştırır²⁷.

2.5.4. Aile

Aile; aynı evde oturan anne-baba, çocuklar veya torunlardan oluşan birinci gruptur³¹.

Ailenin toplumsal-ekonomik durumu da çocuğun toplumsal gelişimini şu ya da bu biçimde etkiler, yoksul çevrenin çocukları toplumsal yönden geri kalabilirler. Bunların toplumsal yönden görgü ve yaşantıları az olabilir².

Aile; çocuğun ve gencin boş zaman faaliyetlerini geliştirebileceği ve destek görebileceği bir kurumdur³⁵.

Aile yapısı, nicelikleri anne ve babanın eğitim seviyesi ile anne-baba-çocuk ilişkilerinin yapısı ve çocuk yetiştirme anlayışı; gencin boş zaman faaliyetlerini aile kurumu aracılığıyla öğrenmesi ve katılımını sağlar¹⁹.

Aile gencin boş zaman faaliyetlerini yönlendirirken, spora katılımlarında da etkili olmaktadır.

Çocuğun sosyalleşmesini ve sosyal davranış biçimlerini geliştirmesini etkileyen en önemli faktörlerden biri ailenin yapısı ve çocuğu eğitme şeklidir. Genel olarak ailenin çocuk eğitimi, biçimine bakılırsa; sevecen, itici, çocuğun uygunsuz davranışlarında tutarlı aşırı koruyucu veya ihmalci, endişeli ve rahat, genellikle etkili veya etkisiz gruplanabilir. Bunlar birbirleriyle etkileşerek daha karmaşık durumları meydana getirebilir.

Aile, çocuğun gelişmesinde etkili olduğu kadar ona ilk gelişim ve deneyim fırsatlarını hazırlaması açısından okul başarısında da etkili olan önemli bir kurumdur³⁹.

2.5.5. Spor Tesisleri, Malzeme Araç ve Gereçler

Ülke sporunda olduğu gibi, okulda öğrencileri spora teşvik etmede temel faktörlerden birisini de, yeterli ve uygun tesisler ile spor malzeme ve araç gereçler teşkil etmektedir. Açık ve kapalı spor tesisleri sayılı bazı okullarda bulunmaktadır.

Sporun yapılabilmesi için, sporun özelliğine göre uygun alanlar, salonlar v.b. tesislerin olması gerekir. Ancak sporu teşvik bu alanların bilinçli bir şekilde değerlendirilmesiyle olur.

Memleket sporunun gelişmesi büyük ölçüde aktif olarak spor yapılabilecek tesislerin varlığına ve bu anlayışla işletilmesine bağlıdır²⁵.

2.5.6. Sporun Kişilerarası İlişkiyi Geliştirmesi Şahsiyetin Gelişmesindeki Etkisi ve Toplumda Statü

Bilindiği gibi, spor iradeyi güçlendirerek insanın kendine güvenini kazanmasını sağlar ve şahsiyetin oluşmasını kolaylaştırır. Bu, başarı için gerekli bir unsurdur.

İnsanın beden ve ruh yapısını geliştirmek, iradeyi güçlü kılmak, grup çalışmasını kolaylaştırmak, karşılıklı dayanışmayı sağlamak ve kendine güveni yaratmanın yanında ferdin toplum üyeliğini kazanması olan sosyalleşmesinde de spor önem taşımaktadır¹.

Bir başka açıdan spor, kişilere sosyal hareketlilik sağlayarak toplumda sahip oldukları statüyü yükseltici, tamamlayıcı bir etki yapmaktadır⁸.

2.5.7. Okul

Okullar hem eğitim merkezleridir, hem de aynı yaş gruplarının biraraya geldiği yerlerdir. Bu nedenle beden eğitimi açısından okullar geniş boyutlu birer kaynaktır. Çünkü çocukların, ortaöğretimdeki gençlerin büyüme dönemleri bu çağlara rastlamaktadır. Beden gelişiminin hızlandığı bu dönemlerde kişinin sporla direnç, çeviklik ve bazı alışkanlıklar kazanması çok önemlidir¹⁵.

Beden eğitimi ve spor uygulamaları, okullarda öğrencilere ders içi ve ders dışı zamanlarda genel eğitimin tamamlayıcısı olarak verilmektedir.

Okul ve okuldaki beden eğitimi ve spor faaliyetleri çocuğun ya da gencin bedenlen eğitilmesini sağlarken, onun psikolojik açıdan gelişmesine ve sağlıklı olmasına da katkı sağlar. Aynı zamanda sosyalleşmesini geliştirir ve beşeri ilişkilerinin gelişmesini güçlendirir.

3. MATERYAL VE METOD

Araştırmaya katılan denekler, Ankara'nın değişik ilçelerine bağlı, farklı sosyo-ekonomik yapıdaki okullarda öğrenim gören öğrenciler arasından gönüllü olarak seçilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilere 36 sorudan oluşan anket uygulanmıştır.

Ailelerinin eğitim durumu, gelir seviyeleri, nüfus yapısı, sosyal yapıları, öğrencilerin okudukları okulların tesis durumu, sosyo-ekonomik yapıyı belirlemede temel esas alınmıştır.

Farklı sosyo-ekonomik yapıdaki orta öğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılımına etki eden faktörleri belirlemek amacıyla yapılan araştırmamıza 87'si kız 98'i erkek olmak üzere toplam 185 öğrenci katılmıştır.

Anket, araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Anketin uygulanmasından önce anketle ilgili açıklamalar öğrenciye yapılmış ve öğrencilerden anketi cevaplandırmaları istenmiştir. Cevaplandırılan anketler araştırmacı tarafından toplanmıştır.

Cevaplanmış olan anketler kontrol edilerek değerlendirilmeye alınmış ve sayısal veriler oluşturularak bilgisayar aracılığıyla analiz edilmiştir.

Bilgisayara verilen analiz için χ^2 testi uygulanmış ve gözlenen frekans 5'in altında ise χ^2 istatistiği yerine G istatistiği uygulanmıştır⁷.

İstatistiksel anlamlılığın kabulü için 0.05 seviyesi esas alınmıştır¹³.

Öğrencilerin ankette belirtilen sorulara, doğru ve ciddiyetle cevap verdikleri kabul edilerek sonuca varılmıştır.

Araştırma, 6 değişik okuldan öğrencilerle yapılmış ve araştırma izni Ankara valiliğinin 7.5.1993 tarih ve 070/2384 sayılı dilekçeye verdiği cevap ile alınarak, okul müdürlüklerine bildirilmiştir. Seçilen okullar, ekonomik-sosyal ve kültürel olarak farklı bölgelerden tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan okulların isimleri, yerleri ve katılan öğrenci sayıları aşağıda belirtilmiştir.

Okullar	Semt	Öğrenci sayısı n	Yüzdesi %	Yaş
Afet İnan İlköğretim Okulu	Şentepe	15	8.1	12-14
Niğbolu Lisesi	Mamak	20	10.8	16-17
Deneme Lisesi	Bahçelievler	20	10.8	16-17
Deneme Ortaokulu	Bahçelievler	20	10.8	13-14
Çankaya Lisesi	Çankaya	20	10.8	16-17
Çankaya Ortaokulu	Çankaya	15	8.1	13-14
Mimar Sinan Lisesi	Demetevler	20	10.8	16-17
Mimar Sinan Ortaokulu	Demetevler	20	10.8	12-14
Gazi Çiftlik Lisesi	Gazi Mah.	20	10.8	16-17
Gazi Çiftlik Ortaokulu	Gazi Mah.	15	8.1	12-14
TOPLAM		185	100	

4. BULGULAR

Bu bölümde farklı sosyo-ekonomik yapıdaki orta öğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılımına etki eden faktörlere ilişkin anket ve gözlem sonuçlarına dayalı bulgular yer almaktadır.

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Erkek	98	53
Kız	87	47
Toplam	185	100

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin % 53'ü erkek, % 47'si kızdır.

Tablo 2. Öğrencilerin Annelerinin ve Babalarının Mesleklerinin Dağılımı

Meslek Durumu	İşçi n	%	Memur n	%	Çiftçi n	%	Serbest Meslek n	%	Ev Hanımı n	%	Toplam n
Annenin Mesleği	3	1.6	41	22.2	-	-	22	11.9	119	64.3	185
Babanın Mesleği	39	21.1	75	40.5	3	1.6	68	36.8	-	-	185

Tablo 2'de izlendiği gibi öğrencilerin annelerinin % 1.6'sı işçi, % 22.2'si memur, % 11.9'u serbest meslek, % 64.3 'ü ev hanımı ve babalarının % 21.1'i işçi, % 40.5'i memur, % 1.6'sı çiftçi, % 36.8'i serbest meslek sahibi olduğu tesbit edilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Annelerinin ve Babalarının Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Okur-yazar değil n	%	İlkokul mezunu n	%	Ortaokul mezunu n	%	Lise mezunu n	%	Yüksekokul mezunu n	%	Toplam n
Anne	20	10.8	56	30.3	23	12.5	31	16.7	55	29.7	185
Baba	4	2.2	52	28.1	28	15.1	32	17.3	69	37.3	185

Tablo 3'de görüldüğü gibi, öğrencilerin annelerinin % 10.8'i okur-yazar değil, % 30.3'ü ilkokul mezunu, % 12.5'i ortaokul mezunu, % 16.7'si lise mezunu, % 29.7'si yüksek okul mezunu ve babalarının % 2.2'si okur-yazar değil, % 28'i ilkokul mezunu, % 15.1'i ortaokul mezunu, % 17.3'ü lise mezunu, % 37.3'ü ise yüksekokul mezunu olduğu tesbit edilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelir Durumunu Gösteren Dağılım

Gelir Düzeyi	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
1 Milyon	7	3.8
1-2 Milyon	22	11.9
2-3 Milyon	26	14.1
3-5 Milyon	30	16.2
5-7 Milyon	43	23.2
7 Milyondan fazla	57	30.8
Toplam	185	100

Tablo 4'den anlaşıldığı gibi, öğrenci ailelerinin aylık gelirlerinin % 3.8'i 1 milyon, % 11.9'u 1-2 milyon, % 14.1'i 2-3 milyon, % 16.2'si 3-5 milyon, % 23.2'si 5-7 milyon, % 30.8'inin ise 7 milyondan fazla oldukları tesbit edilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Aile Bireylerinin Sayılarını Gösteren Dağılım

Aile Birey Sayısı	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
3	23	12.4
4	74	40
5	44	23.9
6	30	16.2
6'dan fazla	14	7.5
Toplam	185	100

Tablo 5'de görüldüğü gibi, öğrenci ailelerinin % 12.4'ü 3 kişi, % 40'ı 4 kişi, % 23.9'u 5 kişi, % 16.2'si 6 kişi, % 7.5'inin ise 6'dan fazla bireyden oluştuğu tesbit edilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Yetiştığı Çevrede Bulunan İnsanların Spora İlgisini Gösteren Dağılım

Verilen Cevap	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Oldukça	100	54
Çok az	78	42.2
Hiç	7	3.8
Toplam	185	100

Tablo 6'da izlendiği gibi, öğrencilerin çevrelerindeki insanların % 54'ü spora oldukça ilgili, % 42.2'si çok az, % 3.8'inin de hiç ilgi duymadıkları ifade edilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Spora İlgili Duymalarını Gösteren Dağılım

Verilen Cevap	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Evet	180	97.3
Hayır	5	2.7
Toplam	185	100

Tablo 7'de görüldüğü gibi, öğrencilerin % 97.3'ünün spora ilgi duyduğu % 2.7'sinin ise ilgi duymadığı tesbit edilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin Sporla İlgilenme Biçimi

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Aktif olarak	153	82.7
Seyirci Olarak	32	17.3
Toplam	185	100

Tablo 8'den anlaşılacağı gibi, öğrencilerin % 82.7'sinin aktif olarak, % 17.3'ünün ise seyirci olarak sporla ilgilendikleri tesbit edilmiştir.

Tablo 9. Öğrencileri Aktif Olarak Spor Yapmaya İten Sebepler

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cevap vermeyen	33	17.8
Sağlık için	32	17.3
Çevrenin kabulünü sağlamak için	30	16.2
Ekonomik sebeplerle	3	1.6
Ulkeyi en iyi şekilde temsil etmek için	47	25.4
Spor alanında başarılı olmak için	40	21.7
Toplam	185	100

Tablo 9'da görüldüğü gibi öğrencileri kendilerini spor yapmaya iten sebepleri şu şekilde ifade etmişlerdir: Sağlık için % 17.3'ü, % 16.2 çevrenin kabulünü sağlamak için, % 1.6 ekonomik sebeplerle, % 25.4 ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek için, % 21.7 spor alanında başarılı olmak için öğrencilerin % 17.8'i ise bu soruya cevap vermemiştir.

Tablo 10. Öğrencilerin Spora Seyirci Olarak Katılma Sebeplerini Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Sporu sevdiğim için	152	82.2
Boş zamanlarımı değerlendirmek için	21	11.3
Tuttuğum takımı desteklemek için	5	2.7
Çevremdeki insanlar sporla ilgilendikleri için	7	3.8
Toplam	185	100

Tablo 10'da görüldüğü gibi, spora seyirci olarak katılma nedenlerini öğrencilerin % 82.2'si sporu sevmek için, % 11.3'ü boş zamanlarımı değerlendirmek, % 2.7'si tuttuğum takımı desteklemek, % 3.8'i de çevremdeki insanların sporla ilgilendikleri için şeklinde belirtmişlerdir.

Tablo 11. Düzenli Olarak Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Dağılımı

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Evet	118	63.8
Hayır	67	36.2
Toplam	185	100

Tablo 11'den izlendiği gibi, öğrencilerin % 63.8'inin düzenli olarak spor yaptığı % 36.2'sinin de yapmadıkları ortaya çıkmaktadır.

Tablo 12. Öğrencilerin Hangi Düzeyde Spor Yaptıklarını Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cevap vermeyen	66	35.7
Bir kulübe bağlı olarak düzenli spor yapıyorum	41	22.2
Amatör olarak	69	37.3
Profesyonel olarak	9	4.8
Toplam	185	100

Tablo 12'den anlaşılacağı gibi, öğrencilerin % 35.7'si bu soruya cevap vermemiş, % 22.2'si bir kulübe bağlı olarak düzenli spor yaptığını, % 37.3'ü amatör olarak, % 4.8'i profesyonel olarak spor yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 13. Öğrencilerin Nerede Spor Yaptıklarını Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Okulda	88	47.6
Okul dışında	50	27
Kulüpte	47	25.4
Toplam	185	100

Tablo 13'de görüldüğü gibi, öğrencilerin % 47.6'sı okulda, % 27'si okul dışında, % 25.4'ü ise kulüpte spor yaptıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 14. Öğrencilerin Okul İçinde ve Okul Dışında Spora Ayırdıkları Sürenin Dağılımı

Verilen Cevaplar	2 saat n	%	3-4 saat n	%	5 saat n	%	6 saat n	%	Toplam n
Okul içinde spora haftada ne kadar süre ayırıyorsunuz?	112	60.5	20	10.8	25	13.5	28	15.1	185
Okul dışında spora haftada ne kadar zaman ayırıyorsunuz?	86	46.5	44	23.8	27	14.6	28	15.1	185

Tablo 14'den izlendiği gibi, öğrencilerin spora ayırdıkları zaman % 60.5'i 2 saat, % 10.8'i 3-4 saat, % 13.5'i 5 saat, % 15.1'i 6 saat okul içinde spora zaman ayırmaktadır. Okul dışında ise öğrencilerin spora ayırdıkları zaman, şu şekilde ortaya çıkmıştır: % 46.5'i 2 saat, % 23.8'i 3-4 saat, % 14.6'sı 5 saat, % 15.1'i 6 saat.

Tablo 15. Öğrencilerin Yaptıkları Spor Karşılığında Gelir Sağlayıp Sağlamadıklarını Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Evet	26	14.1
Hayır	159	85.9
Toplam	185	100

Tablo 15'de görüldüğü gibi öğrencilerin yaptıkları spor karşılığında % 14.1'inin gelir sağladığı, % 85.9'unun gelir sağlamadığı tesbit edilmiştir.

Tablo 16. Öğrencilerin Ailelerinin Spora Desteğini Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Evet	145	78.4
Hayır	40	21.6
Toplam	185	100

Tablo 16'dan anlaşılacağı üzere, öğrenci ailelerinin % 78.4'ünün maddi ve manevi destek sağladıkları, % 21.6'sının ise maddi ve manevi destek sağlamadıkları tesbit edilmiştir.

Tablo 17. Öğrencilerin Ailelerinin Sporu Destekleme Biçimini Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cevap vermeyen	40	21.6
Sadece teşvik ediyor	35	18.9
Özel antrenör sağlıyor	1	0.6
Spor malzemesi sağlıyor	15	8.1
Gerekli maddi desteği sağlıyor	16	8.6
Maddi ve manevi destek sağlıyor	78	42.2
Toplam	185	100

Tablo 17'ye göre, öğrenci ailelerinin, % 18.9'u sporu sadece teşvik ediyor, % 0.6'sı özel antrenör sağlıyor, % 8.1'i spor malzemesi sağlıyor, % 8.6'sı gerekli maddi desteği sağlıyor, % 42.2'si ise maddi ve manevi destek sağlıyor şeklindedir.

Bu soruya deneklerin % 21.6'sı ise cevap vermemiştir.

Tablo 18. Öğrencilerin Ailelerinin Sporu Desteklememe Sebeplerini Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cevap vermeyen	144	77.8
Ekonomik yetersizlik	13	7
Sporu sevmeme	1	0.6
Bana yeterince zaman ayıramadıklarından	7	3.8
Spora ilgi duymadıklarından	20	10.8
Toplam	185	100

Tablo 18'e göre, öğrenciler ailelerinin spora destek vermeme sebeplerini şöyle açıklamışlardır: % 7 ekonomik yetersizlik, % 0.6 sporu sevmeme, % 3.8 bana yeterince zaman ayıramadıkları için, % 10.8'i spora ilgi duymadıkları için şeklindedir.

Bu soruya öğrencilerin % 77.8'inin ise cevap vermediği görülmüştür.

Tablo 19. Öğrencilerin Bulunduğu Çevrede Spor Yapma İmkanlarını Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Her türlü sporun yapılabilceği yeteri kadar tesis var	31	16.8
Spor yapılabilcek semt sahaları var	49	26.5
Sadece okulun sahası var	75	40.5
Hiç bir spor sahası ve tesis yok	30	16.2
Toplam	185	100

Tablo 19'da görüldüğü gibi, öğrencilerin % 16.8'inin her türlü sporun yapılabilceği yeterli kadar tesisin var olduğu, % 26.5'inin spor yapılabilcek semt sahalarının bulunduğu, % 40.5'inin sadece okulun sahasının mevcut

olduğu, % 16.2'sinin ise hiç bir spor sahası ve tesisinin bulunmadığı bir çevrede yaşadıkları tesbit edilmiştir.

Tablo 20. Öğrencileri Spor Yapmaya Teşvik eden Faktörlerin Dağılımı

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cevap vermeyen	1	0.6
Ailede spor yapan bir büyüğün olması	11	5.9
Çevrenin kabulünü sağlamak	11	5.9
Bir gelir elde etmek	2	1.1
Başarılı bir sporcu olmak	73	39.5
Sporu sevmek	87	47
Toplam	185	100

Tablo 20'de izlendiği gibi, öğrencilerin % 0.6'sı bu soruya cevap vermezken, % 5.9'u ailede spor yapan bir büyüğün olmasını, % 5.9'u çevrenin kabulünü sağlamayı, % 1.1'i bir gelir elde etmeyi, % 39.5'i başarılı bir sporcu olmayı, % 47'si sporu sevmeyi spor yapmaya teşvik eden faktör olarak belirtmişlerdir.

Tablo 21. Öğrencilerin Spor Yapmalarını Engelleyen Faktörlerin Dağılımı

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cevap vermeyen	33	17.8
Tesis yetersizliği	78	42.2
Maddi imkânsızlık	11	5.9
Çevrenin spora ilgisizliği	14	7.6
Ailemin spora ilgisizliği	13	7.1
Okuldaki beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yetersizliği	36	19.4
Toplam	185	100

Tablo 21'de görüldüğü gibi, öğrencilerin % 17.8'i bu soruya cevap vermezken, % 42.2'si tesis yetersizliğini, % 5.9'u maddi imkânsızlığı, % 7.6'sı çevrenin spora ilgisizliğini, % 7.1'i ailesinin spora ilgisizliğini, % 19.4'ü ise okuldaki beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yetersizliğini spor yapmalarını engelleyen faktör olarak ifade etmişlerdir.

Tablo 22. Öğrencilerin Spor Harcamalarının Nasıl Karşılındığını Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Kendi imkanlarıyla	34	18.4
Ailemin yardımıyla	134	72.4
Bir spor kulübünün yardımıyla	17	9.2
Toplam	185	100

Tablo 22'de izlendiği gibi, öğrencilerin % 18.4'ü kendi imkânlarıyla, % 72.4'ü ailesinin yardımıyla, % 9.2'si bir spor kulübünün yardımıyla spor harcamalarını karşıladıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 23. Öğrencilerin Boş Zamanlarını Nasıl Değerlendirdiklerini Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Spor yaparak	113	61.1
Okuyarak, sinema, tiyatro v.b. ile	40	21.6
Arkadaşlarla oyun oynayarak	9	4.9
T.V. seyrederek	23	12.4
Toplam	185	100

Tablo 23'de görüldüğü gibi, öğrencilerin % 61.1'i spor yaparak, % 21.6'sı okuma, sinema, tiyatro v.b. ile, % 4.9'u arkadaşlarıyla oyun oynayarak, % 12.4'ü T.V. seyrederek boş zamanlarını değerlendirdiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 24. Öğrencilerin Spor Çalışmalarını Kimle Yürüttüğünü Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Kulüp antrenörüyle	52	28.1
Beden Eğitimi Öğretmeniyle	89	48.1
Kendi başına	44	24.8
Toplam	185	100

Tablo 24'de izlendiği gibi, öğrencilerin % 28.1'i kulüp antrenörüyle, % 48.1'i Beden eğitimi öğretmeniyle, % 24.8'i ise kendi başına spor çalışmalarını yürüttüklerini ifade etmişlerdir.

Tablo 25. Öğrencilerin İlgi Duydukları Spor Dallarını Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Futbol	45	24.3
Basketbol-voleybol*	68	36.8
Güreş	11	5.9
Atletizm	15	8.1
Yüzme	29	15.7
Tenis	17	9.2
Toplam	185	100

Tablo 25'de görüldüğü gibi, öğrencilerin % 24.3'ünün futbola, % 36.8'inin voleybol-basketbola, % 5.9'unun güreşe, % 8.1'inin atletizme, % 15.7'sinin yüzmeye, % 9.2'sinin ise tenise ilgi duydukları tesbit edilmiştir.

Tablo 26. Öğrencilerin Okullarındaki Spor Tesislerinin Durumunu Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Hiç tesis yok	70	37.8
Tesis var fakat yetersiz	98	53
Yeterli tesis var	17	9.2
Toplam	185	100

Tablo 26'da görüldüğü gibi, öğrencilerin % 37.8'inin okuduğu okulda hiç tesis yokken, % 53'ünün okulunda tesis yetersiz, % 9.2'sinin okulunda ise yeterli tesis bulunduğu tesbit edilmiştir.

* Bu tabloda bir arada gösterilen Basketbol-Voleybol salonda grup halinde yapılan spor dalı olduğu için beraber düşünülmüştür.

Tablo 27. Öğrencilerin Spora İlgili Duymalarında Kitle İletişim Araçlarının Etkisini Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Hiç	5	2.7
Az	12	6.5
Orta	38	20.6
Çok	107	57.8
Pek çok	23	12.4
Toplam	185	100

Tablo 27'den anlaşılacağı üzere, öğrencilerin spora ilgi duymalarında kitle iletişim araçlarının etkisi aşağıdaki şekilde ortaya çıkmıştır: % 2.7'si hiç, % 6.5'i az, % 20.6'sı orta, % 57.8'i çok, % 12.4'ü pek çok.

Tablo 28. Öğrencilerin En Çok İzledikleri T.V. Programlarının Dağılımı

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Spor programları	112	60.5
Haber-Belgesel	16	8.7
Sürekli Diziler	16	8.7
Yarışma-Eğlence	41	22.1
Toplam	185	100

Tablo 28'de görüldüğü gibi, öğrencilerin % 60.5'i spor programlarını, % 8.7'si Haber-Belgesel programlarını, % 8.7'si sürekli dizileri, % 22.1'i ise Yarışma-Eğlence programları izlemeyi tercih ettikleri görülmüştür.

Tablo 29. Öğrencilerin Gazete Okuma Durumunu Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Evet	176	95.1
Hayır	9	4.9
Toplam	185	100

Tablo 29'da izlendiği gibi, öğrencilerin % 95.1'inin gazete okuma alışkanlığını olduğu, % 4.9'unun ise gazete okuma alışkanlığının olmadığı görülmüştür.

Tablo 30. Öğrencilerin Okudukları Gazetede İlgi Duydukları Bölümleri Gösteren Dağılım

Verilen Cevaplar	Öğrenci Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cevap vermeyen	9	4.9
Spor sayfaları	137	74
Ekonomi sayfaları	7	3.8
Haber sayfaları	23	12.4
Fikir yazıları	9	4.9
Toplam	185	100

Tablo 30'da görüldüğü gibi öğrencilerin % 74'ü gazetelerin spor sayfalarının, , % 3.8'i ekonomi sayfalarına, % 12.4'ü haber sayfalarına, % 4.9'u fikir yazılarına ilgi duymaktadır. Öğrencilerin % 4.9'u ise bu soruya cevap vermemiştir.

Tablo 31. Öğrencileri Aktif Olarak Spor Yapmaya İten Sebepler İle Boş Zaman Değerlendirme Arasındaki İlişki

	Spor yaparak n	Okuyarak, sinema v.b. n	Arkadaşlarla oynayarak n	Dinlenerek T.V. izleyerek n	Toplam n
Cevap vermeyen	33.3 11 9.7	39.3 13 32.5	6.2 2 22.2	21.2 7 30.4	100 33 17.8
Sağlık için	50 16 14.2	34.3 11 27.5	3.2 1 11.1	12.5 4 17.4	100 32 17.3
Çevremin kabülünü sağlamak için	66.6 20 17.7	10.1 3 7.5	3.3 1 11.1	20 6 26.1	100 30 16.2
Ekonomik sebeplerden dolayı	100 3 2.7	- -	- -	- -	100 3 1.6
Ülkemi en iyi şe- kilde temsil etmek için	70.2 33 29.2	14.8 7 17.5	4.4 2 22.2	10.6 5 21.7	100 47 25.5
Spor alanında başarılı olmak	75 30 26.5	15 6 15	7.5 3 33.4	2.5 1 4.4	100 40 21.6
Toplam	113 61.2 100	40 21.6 100	9 4.8 100	23 12.4 100	180 100 100

$$x^2 = 27.447 \quad S.D. = 12 \quad G = 29.567 \quad p < 0.05$$

Tablo 31'de görüldüğü gibi, deneklerin büyük çoğunluğu (% 61.2) boş zamanlarını aktif spor yaparak değerlendirmektedir. Boş zaman değerlendirmesinde arkadaşlarla oynama % 4.8'le en alt düzeydedir.

Aktif olarak spor yapmaya iten en önemli sebep ise % 29.2 ile "ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek" olarak ortaya çıkarken, bunu % 26.5'le "sporda başarılı olmak" faktörü izlemektedir.

Aktif olarak spor yapmaya iten sebepler ile boş zaman etkinlikleri arasında yapılan istatistiki değerlendirmelere göre önemli farklar bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 32. Öğrencilerin Anne Mesleği ile Öğrencinin Boş Zamanını Değerlendirme Şekli Arasındaki İlişki

Boş zamanı değerlendirme Anne Mesleği	Spor yaparak n	Okuyarak, sinema v.b. n	Arkadaşlarla oyunayarak n	Dinlenerek T.V. izleyerek n	Toplam n
İşçi	2 66.6 1.7	1 33.4 2.5	-	-	3 100 1.6
Memur	28 68.2 24.8	6 14.6 15	2 4.8 22.3	5 12.1 21.7	41 100 22.2
Ev hanımı	74 62.1 65.5	22 18.4 55	7 5.8 77.7	16 13.7 69.6	119 100 64.3
Serbest Meslek	9 40.9 8	11 50 27.5	-	2 9.1 8.7	22 100 11.9
Toplam	113 61 100	40 21.6 100	9 4.8 100	23 12.4 100	185 100

$$\chi^2 = 13.845 \quad S.D. = 6 \quad G = 13.501 \quad p < 0.05$$

Tablo 32'de izleneceği gibi, anne mesleği çocuğun boş zamanını değerlendirmesinde etkili olmaktadır. Buna göre toplam deneklerin % 61'i boş zamanlarını sporla değerlendirmektedir. Boş zamanını sporla değerlendiren deneklerin % 65.5'inin annesi ev hanımı iken, % 1.7'sinin annesi ise işçidir.

Dolayısıyla anne mesleği ile çocuğun boş zamanını değerlendirmesi arasında istatistiki açıdan önemli farklar bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 33. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Düzeyleriyle Spora Teşvik Eden Faktörler Arasındaki İlişki

Babanın eğitimi	Spora teşvik eden faktör	Cevap vermeyen n	Ailede spor yapan bir büyüğün olması n	Çevrenin kabulünü sağlamak n	Bir gelir elde etmek n	Başarılı bir sporcu olmak n	Sporu sevmek n	Toplam n
Okur-yazar değil	0	0	25	0	25	50	2.2	100
İlkokul mezunu	0	5.7	0	0	51.9	42.3	28.2	100
Ortaokul mezunu	0	7.1	0	3.5	39.2	50	15.2	100
Lise mezunu	0	15.6	3.1	3.1	40.6	37.5	17.2	100
Yüksekokul mezunu	1.4	1.4	13	0	21	53.6	37.2	100
Toplam	0.5	5.9	5.9	1.1	7.3	47.1	100	185

$\chi^2 = 32.302$ S.D. = 10 G = 34.854

Tablo 33'de görüldüğü gibi, spora teşvikte en önemli faktör % 47.1'le "sporu sevmek"tir. Spora teşvikte en düşük faktör ise % 1.1'le "bir gelir elde etmek"tir. Buna göre, sporu teşvikte en önemli faktör olan, sporu sevme faktörünü belirten deneklerin babalarının eğitimine bakıldığında % 42.5'le babaları yüksekokul eğitimi almış olanlar ilk sırayı almaktadır. % 2.3 ile ise babası okur-yazar olmayanlar en alt düzeyde kalmaktadır. Spora teşvik eden faktörler arasında çevrenin kabulünü sağlamak % 5.9'la geri planlarda kalmakla birlikte, çevre kabulüne dayalı spor yapanların % 81.8'inin babalarının yüksek okul mezunu olduğu görülmüştür.

Babanın eğitim düzeyi ile spora teşvik eden faktörler arasında istatistiki değerlendirmelere göre önemli farklar bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 34. Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Geliri İle Spor Yapmalarına Sağladığı Destek Arasındaki İlişki

	Cevap vermeyen n	Sadece teşvik ediyor n	Özel antrenör tutuyor n	Spor malzemesi temin ediyor n	Gerekli maddi destek sağlıyor n	Maddi ve manevi destek sağlıyor n	Toplam n
1 milyon	3 43 7.5	4 57 11.4	-	-	-	-	7 100 3.8
1-2 milyon	6 27 15	9 41 25.7	-	1 5 6.7	-	6 27 7.7	22 100 11.8
2-3 milyon	11 42 27.5	10 38 28.6	-	2 8 13.3	-	3 12 3.8	26 100 14
3-5 milyon	4 13 10	7 23 20	-	4 13 26.7	5 17 31.3	10 33 12.9	30 100 16.3
5-7 milyon	10 23 25	4 9 11.4	-	2 5 13.3	3 7 18.7	24 56 30.7	43 100 23.2
7'den yukarı	6 11 15	1 2 2.9	1 2 1	6 11 40	8 14 50	35 61 44.9	57 100 30.9
Toplam	40 21.6 100	35 18.9 100	1 0.6 100	15 8.1 100	16 8.7 100	78 42.1 100	185 100 100

$\chi^2=70.355$ S.D.= 15 G= 80.998

Tablo 34'de izlendiği gibi, ailelerin çocuklarına spor yapmalarında sağladıkları en büyük destek % 42.1'le "maddi ve manevi destek" olarak görülürken, en az destek ise % 0.6 ile "özel antrenör" tutularak verilen destekle ortaya çıkmaktadır.

En büyük destek olarak ortaya çıkan "maddi ve manevi destek sağlama" ile ailelerin gelir seviyeleri arasındaki ilişkiye bakıldığında, bu

desteđin gelir seviyesi 7 milyondan yukarı olanlarda % 44.9'la ileri düzeyde olduđunu ve gelir seviyesi dűştűkűe (2-3 milyon ve 1-2 milyon) bu desteđin de % 3.8 ile % 7.7 seviyelerine indiđi gűrűlmektedir. Bu gruptaki deneklerin aileleri sporu desteklemede "sadece teűvik ediyor" Őeklinindedir (% 28.6 ve % 25.7).

Ailelerin aylık gelir seviyesi ile űocukların spor yapmasına sađladıkları destek arasında yapılan istatistiki deđerlendirmelere gűre űnemli farklar bulunmuűtur ($p < 0.05$).

Tablo 35. Öğrencileri Aktif Olarak Spor Yapmaya İten Sebepler İle Çevrede Bulunan Spor Tesislerinin Durumu Arasındaki İlişki

	Her tür yeterli tesis var	Semt sahaları var	Okul sahası var	Hiçbir spor sahası yok	Toplam
	n	n	n	n	n
Cevap vermeyen	5 15.1 16.1	4 12.1 8.2	13 39.3 17.3	11 33.3 36.6	33 100 17.8
Sağlık için	10 31.2 32.2	11 34.3 22.4	10 31.2 13.3	1 3.1 3.3	32 100 17.2
Çevremin kabülünü sağlamak için	9 30 29	14 46.4 28.6	5 16.6 6.7	2 6.6 6.7	30 100 16.2
Ekonomik sebebler	- - -	- - -	2 66.6 2.7	1 33.3 3.3	3 100 1.6
Ülkemi en iyi şekilde temsil etmek için	2 4.2 6.5	8 17 16.3	27 57.4 36	10 21.2 33.4	47 100 25.4
Spor alanında başarılı olmak	5 12.5 16.2	12 30 24.5	18 45 24	5 12.5 16.7	40 100 21.6
Toplam	31 16.8 100	49 26.5 100	75 40.5 100	30 16.2 100	185 100

$\chi^2 = 48.676$ S.D. = 14 G = 54.358

Tablo 35'i incelediğimiz zaman deneklerin çoğunun (% 40.5) "okul sahaları" % 26.5'inin "semt sahaları"; % 16.8'inin ise "her türlü yeterli tesisin olduğu" yerlerde yaşadıkları görülmektedir. Geri kalan % 16.2'lik grup ise "hiç bir spor sahasının olmadığı" çevrede yaşamaktadır.

Okul sahalarının bulunduğu çevrede yaşayan denekleri spor yapmaya iten en önemli etken % 36 ile "ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek" faktörü olarak görülmektedir. Semt sahalarının bulunduğu çevrede

yaşayan denekleri spora iten en önemli etken ise % 28.6 ile "çevrenin kabulünü sağlama" şeklindedir. Her türlü yeterli tesis olan yerlerde yaşayan deneklerin ise spor yapmasında % 32.2 ile "sağlık" faktörü ön plana çıkmaktadır. İstatistiki açıdan önemli farklar bulunmuştur. ($p < 0.05$).

Tablo 36. Öğrencilerin Spora İlgili Duymaları ile Çevrede Bulunan Spor Yapma İmkanları Arasındaki İlişki

Çevrede spor yapma imkanları Spora ilgi duyma	Her türlü sporun yapılabileceği yeterli tesis var n	Spor yapılabilecek semt sahaları var n	Sadece okulun sahası var n	Hiç bir spor sahası ve tesis yok n	Toplam n
Evet	31 17.3 100	49 27.2 100	73 40.5 97.3	27 15 90	180 100 97.2
Hayır	- - -	- - -	2 40 2.7	3 60 10	5 100 2.8
Toplam	31 16.8 100	49 26.5 100	75 40.5 100	30 16.2 100	185 100 100

$$\chi^2 = 9.112 \quad S.D. = 4 \quad G = 8.453 \quad p < 0.05$$

Tablo 36'da izlendiği üzere deneklerin büyük bir çoğunluğunun (% 97.2) spora ilgi duyduğu, çok az bir kısmının ise (% 2.8) sporla ilgilenmediği görülmektedir.

Spor sahalarının çevredeki mevcut oluş durumuna göre tabloda görüldüğü gibi; "hiç bir spor sahasının olmadığı" çevrede yaşayan deneklerin bile büyük çoğunluğunun (% 90) spora ilgi duyduğunu, ancak % 10'luk bir kesiminin sporla ilgilenmediği ortaya çıkmaktadır.

Spora ilgi duyma ile çevrede spor yapma imkanları arasında istatistiki anlamda önemli bir ilişki görülmemiştir ($p > 0.05$).

Tablo 37. Öğrencilerin Spora İlgi Duymaları İle Ailelerinin Desteği Arasındaki İlişki

Spora ilgi duyma	Ailenin spora desteği		Toplam n
	Evet n	Hayır n	
Evet	145 80.6 100	35 19.4 87.5	180 100 97.2
Hayır	- -	5 100 12.5	5 100 2.8
Toplam	145 78.5 100	40 21.7 100	185 100 100

$$\chi^2 = 11.135$$

$$S.D. = 3$$

$$G = 8.453$$

$$p < 0.05$$

Tablo 37'de görüldüğü gibi, deneklerin ailelerinin büyük çoğunluğu (% 78.3) spora destek verirken, % 21.7'lik bir kısmı ise destek vermemektedir. Ailesinden destek görenlerin % 100'ünün spora ilgisinin olması, ailesinden destek görmeyenlerde ise bu oranın % 87.5'e düşmesi aile desteğinin spora olan ilgide az da olsa bir payı olduğunu göstermektedir.

Spora ilgi duyma ile aile desteği arasında istatistik değerlendirmelere göre önemli farklar bulunmuştur ($p < 0.05$).

Tablo 38. Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Geliri İle Aktif Olarak Spor Yapmaya Yönelten Sebepler Arasındaki İlişki

Aktif olarak spor yap. için seb. n	Sağlık için n	Çevrenin kabulünü sağlamak için n	Ekonomik sebeplerden n	Ülkemi en iyi şekilde temsil etmek için n	Spor alanında başarılı olmak için n	Cevap vermeyen n	Toplam n
1 milyon	-	-	-	5	2	-	7
	-	-	-	71.4	28.6	-	100
	-	-	-	10.6	6.1	-	3.8
1-2 milyon	-	1	2	10	7	2	22
	-	4.5	9.1	45.4	31.8	9.1	100
	-	3.3	66.6	21.3	21.3	5	11.8
2-3 milyon	3	-	1	12	4	6	26
	11.5	-	3.8	46.2	15.4	23.1	100
	9.4	-	33.4	25.5	12.1	15	14
3-5 milyon	4	1	-	12	4	9	30
	13.3	3.4	-	40	13.3	30	100
	12.5	3.3	-	25.5	12.1	22.5	16.3
5-7 milyon	11	6	-	6	8	12	43
	25.6	13.9	-	13.9	18.6	28	100
	34.4	20	-	12.8	24.2	30	23.2
7'den yukarı	14	22	-	2	8	11	57
	24.6	38.6	-	3.5	14	19.3	100
	43.7	73.4	-	4.3	24.2	27.5	30.9
Toplam	32	30	3	47	33	40	185
	17.2	16.2	1.6	25.4	17.9	21.7	100
	100	100	100	100	100	100	100

$\chi^2=85.419$ S.D.= 16 G= 95.412 $p>0.05$

Tablo 38'de izlendiği gibi, aktif spor yapmaya yönelten sebepler arasında "ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek" faktörü % 25.4'le birinci, "spor alanında başarılı olmak" ve "sağlık" faktörleri ise % 17.9 ve % 17.2 ile ikinci ve üçüncü sırada yer almaktadır. Bu faktörleri % 16.2 ile "çevrenin kabulünü sağlamak" % 1.6 ile de "ekonomik sebepler" izlemektedir.

Buna göre aktif olarak spor yapmaya yönelten sebepler ile ailelerin aylık gelir seviyeleri arasındaki ilişkiler şu şekilde görülmektedir:

"Ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek için" spor yapanların büyük çoğunluğunu (1-2 milyon, % 21.2, 2-3 milyon % 25.5, 3-5 milyon % 25.5) gelir seviyesi alt ve orta aylık gelire sahip ailelerde yaşayan denekler oluşturmaktadır.

"Spor alanında başarılı olmak için" spor yapanlar (5-7 milyon % 24.2, 7 milyondan yukarı % 24.2) üst gelir gruplarında yoğunlaşırken; aynı gruplarda "sağlık için" % 43.7 ve "çevrenin kabulünü sağlamak için" (5-7 milyon % 20, 7 milyondan yukarı % 73.4) spor yapan deneklerde büyük yekün teşkil etmektedir.

"Ekonomik sebepler"den dolayı spor yapan denekler genel içerisinde % 1.6'lık çok küçük bir yer tutmakla birlikte, bunların (1-2 milyon % 66.6 ve 2-3 milyon % 33.4) alt gelir gruplarında yer aldığı gözlenmiştir

Öğrencilerin aylık gelirleri ile aktif olarak spora yönelmelerinin sebepleri üzerinde yapılan istatistiki değerlendirmelere göre önemli farklar bulunmuştur ($p < 0.05$).

Tablo 39. Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Geliri İle Öğrencilerin İlgilendiği Spor Dalı Arasındaki İlişki

Spor Dalı Gelir Düzeyi	Futbol	Basketbol voleybol	Güreş	Atletizm	Yüzme	Tenis	Toplam
	n	n	n	n	n	n	n
1 milyon	2 28.6 4.5	2 28.6 2.9	- - -	2 28.6 13.4	1 14.2 3.5	- - -	7 100 3.8
1-2 milyon	8 36.4 17.8	8 36.4 11.8	4 18.2 36.5	1 4.5 6.6	1 4.5 3.5	- - -	82 100 11.8
2-3 milyon	11 42.3 24.4	8 30.8 11.8	1 3.8 9	5 19.3 33.4	1 3.8 3.5	- - -	26 100 14
3 milyon	11 36.7 24.4	10 33.3 14.7	1 3.3 9	6 20 40	2 6.7 6.8	- - -	30 100 16.3
5-7 milyon	10 23.2 22.2	20 46.5 29.4	4 9.3 36.5	- - -	7 16.3 24.1	2 4.7 11.7	43 100 23.2
7'den yukarı	3 5.3 6.7	20 35 29.4	1 1.8 9	1 1.8 6.6	17 29.8 58.6	15 26.3 88.3	57 100 30.9
Toplam	45 24.3 100	68 36.7 100	11 5.9 100	15 8.2 100	29 15.6 100	17 9.2 100	185 100 100

$\chi^2= 85.222$ S.D.= 19 G= 90.466 $p<0.05$

Tablo 39'da görüldüğü gibi öğrencilerin en çok ilgilendikleri spor dalı olarak % 36.7 ile "Basketbol-Voleybol", % 24.3 ile "Futbol", % 15.6 ile "Yüzme" gelmektedir.

İlgilenilen spor dalları ile öğrencilerin ailelerinin gelir seviyeleri arasında ise tabloya göre şu ilişkiler görülmektedir: En çok ilgilenilen spor dalı olan "Basketbol-Voleybol" 5-7 milyon % 29.4 ve 7 milyondan yukarı % 29.4 gelir seviyelerinde yoğunluk kazanmaktadır. "Futbol"da ise bu ilginin (2-3 milyon % 24.4 ve 3-5 milyon % 24.4) orta gelir seviyesine kaydığı gözlenmektedir.

Tabloda gözlemlenen diğer ilginç bir nokta ise yüzme (7 milyondan yukarı % 58.6) ve tenis (7 milyondan yukarı % 88.3) gibi spor dallarına olan ilginin yüksek gelir grubunda toplanmış olmasıdır.

Ailenin aylık gelir düzeyi ile öğrencinin ilgi duyduğu spor dalı arasında yapılan istatistiki değerlendirmelere göre önemli farklar bulunmuştur ($p < 0.05$).

Tablo 40. Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Geliri İle Sporla İlgilenmesi Arasındaki İlişki

Sporla ilgilenme Aylık Gelir	Evet ilgileniyorum n	Hayır ilgilenmiyorum n	Toplam n
1 milyon	7 100 3.8	-	7 100 3.8
1-2 milyon	19 86.4 10.8	3 13.6 60	22 100 11.8
2-3 milyon	25 96 13.8	1 4 20	26 100 14
3-5 milyon	30 100 16.3	-	30 100 16.3
5-7 milyon	43 100 23.8	-	43 100 23.2
7'den yukarı	56 98 31.1	1 2 20	57 100 30.9
Toplam	180 97.3 100	5 2.7 100	185 100 100

$$\chi^2 = 12.548$$

$$S.D. = 5$$

$$G = 9.902$$

$$p > 0.05$$

Aylık gelir düzeyi yükseldikçe spora olan ilgi artmaktadır. Aylık geliri düşük olanların sporla ilgilenme oranı % 3.8 olduğu halde, aylık geliri 7 milyondan yukarı olanların spora ilgi duyma oranı % 31.1'dir.

Ailelerin aylık gelirleri ile öğrencilerin spora ilgi duymaları arasında önemli bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Tablo 41. Öğrencilerin Babalarının Eğitimi İle Aktif Olarak Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif olarak spor yap. Babanın seb. eğitim düzeyi	Cevap vermeyen n	Sağlık için n	Çevrenin kabulünü sağlamak için n	Ekonomik sebeplerden n	Ülkemi en iyi temsil etmek için n	Spor alanında başarılı olmak için n	Toplam n
Okur-yazar değil	1 25 3	1 25 3.1	- - -	- - -	2 50 4.2	- - -	4 100 2.2
İlkokul mezunu	10 19.2 30.3	- - -	- - -	3 5.8 100	28 53.8 59.6	11 21.2 27.5	52 100 28.2
Ortaokul mezunu	9 32.1 27.3	7 25 21.9	1 3.6 3.3	- - -	6 21.4 12.8	5 17.9 12.5	28 100 15.2
Lise mezunu	5 15.6 15.2	5 15.6 15.6	6 18.8 20	- - -	5 15.6 10.6	11 34.4 27.5	32 100 17.2
Yüksekokul mezunu	8 11.5 24.2	19 27.5 59.4	23 33.3 76.7	- - -	6 8.7 12.8	13 18.9 32.5	69 100 37.2
Toplam	33 17.8 100	32 17.4 100	30 16.2 100	3 1.6 100	47 25.4 100	40 21.6 100	185 100 100

$$\chi^2 = 81.593 \quad S.D. = 20 \quad G = 95.812 \quad p < 0.05$$

Tablo 41'den anlaşılacağı gibi, deneklerin aktif spor yapmalarında en etkili faktörün % 25.4'le "ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek" olduğu anlaşılmaktadır. Bunu % 21.6 ile "sporda başarılı olmak" ve % 17.4'le "sağlık"; % 16.2 ile de "çevrenin kabulünü sağlamak" faktörleri izlemektedir.

Aktif olarak spor yapma sebepleri ile babanın eğitim düzeyi arasındaki ilişki ise tabloya göre şu şekildedir:

"Ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek" düşüncesiyle aktif spor yapan öğrencilerin büyük çoğunluğunun (% 59.6) babaları ilkokul mezunudur.

"Spor alanında başarılı olmak için" aktif spor yapanların % 32.5'inin babası yüksekokul mezunudur.

"Sağlık" ve çevrenin kabülü" için spor yapanların büyük çoğunluklarının (% 59.4 ve % 76.7) babaları da bir önceki gruptaki gibi yüksekokul mezunudur.

Babanın eğitim düzeyi ile öğrencilerin aktif olarak spor yapmaları arasında istatistiksel açıdan önemli farklar bulunmuştur ($p < 0.05$).

Tablo 42. Öğrencilerin Spora İlgili Duymaları İle Okuldaki Spor Tesislerinin Durumu Arasındaki İlişki

Okuldaki spor tesisleri	Hiç tesis yok	Tesis var fakat yetersiz	Yeterli tesis var	Toplam
Spora ilgi duyma	n	n	n	n
Evet	66 36.7 94.3	100 55.6 99.1	14 7.8 100	180 100 97.2
Hayır	4 5.7	1 0.9	-	5 100 2.8
Toplam	70 37.8 100	101 54.6 100	14 7.6 100	185 100 100

$$\chi^2 = 3.941 \quad S.D. = 1$$

$$G = 4.149$$

$$p < 0.05$$

Tablo 42'de izlendiği gibi, deneklerin büyük bir çoğunluğu (% 97.2) spora ilgi duyarken, % 2.8'i ilgi duymamaktadır.

Spora ilgi duyanlar ile, okuldaki spor tesislerinin varlığı arasındaki ilgiye bakıldığında "yeterli tesis var" olan yerlerdeki deneklerin % 100'ünün, "tesis var fakat yetersiz" diyenlerin % 99.1'inin spora ilgi duyduğunu, "hiç tesis yok" diyenlerin ise % 94.3'ünün spora ilgisinin olduğu görülmektedir.

Okuldaki spor tesislerinin durumu ile spora ilgi duyma arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p < 0.05$).

Tablo 43. Öğrencilerin Babalarının Mesleği ile Spora İlgi Duymalarında Kitle İletişim Araçları Arasındaki İlişki

Kitle ile. araç spora ilgi duyma. Mesleği	Hiç	Az	Orta	Çok	Pek Çok	Toplam
	n	n	n	n	n	n
İşçi	1 2.6 20	- -	10 25.6 26.3	21 53.8 19.6	7 18 30.4	39 100 21.1
Memur	2 2.7 40	4 5.3 33.3	17 22.7 44.7	42 56 39.3	10 13.3 43.5	75 100 40.5
Çiftçi	- -	- -	- -	3 2.8 100	- -	3 100 1.6
Serbest Meslek	2 2.9 40	8 11.8 66.7	11 16.2 29	41 60.3 38.3	6 8.8 26.1	68 100 36.8
Toplam	5 2.7 100	12 6.5 100	38 20.6 100	107 57.8 100	23 12.4 100	185 100 100

$\chi^2 = 11.036$ S.D.= 7 G= 14.075 $p < 0.05$

Tablo 43'de izleneceği üzere, deneklerin büyük bir çoğunluğu (% 57.8) kitle iletişim araçlarının spora ilgi duymada "çok" etkili olduğunu belirtirken,

çok küçük bir grup (% 2.7) ise bu konuda kitle iletişim araçlarının "hiç" etkisi olmadığını ifade etmişlerdir.

Kitle iletişim araçlarının spora ilgi üzerinde "çok" etkili olduğunu söyleyen grubun baba mesleklerine bakıldığında, % 39.3'ünün memur, % 38.3'ünün ise serbest meslek sahibi olduğu görülmektedir.

Baba mesleği ile spora ilgi duymada kitle iletişim araçlarının etkisi arasında yapılan istatistiki değerlendirmelere göre önemli farklar bulunmuştur ($p < 0.05$).

Tablo 44. Öğrencilerin Spora İlgi Duymaları İle Kitle İletişim Araçlarının Etkisi Arasındaki İlişki

Kitle iletişim araçlarının etkisi	Hiç	Az	Orta	Çok	Pek Çok	Toplam
Spora ilgi duyma	n	n	n	n	n	n
Evet	5 2.8 100	11 6.1 91.6	38 21.1 100	104 57.8 97.1	22 12.2 95.6	180 100 97.2
Hayır	- -	1 20 8.4	- -	3 60 2.9	1 20 4.4	5 100 2.8
Toplam	5 2.7 100	12 6.5 100	38 20.5 100	107 57.8 100	23 12.5 100	185 100 100

$\chi^2 = 4.509$ S.D= 1 G= 3.941 $p < 0.05$

Tablo 44'den anlaşıldığı gibi, kitle iletişim araçlarının spora ilgi üzerinde etkisinin "çok" olduğunu söyleyenlerin (% 57.8) büyük çoğunluğu (% 97.1) spora ilgi duyarken, az bir grubu ise (% 2.9) spora ilgi duymadığını belirtmişlerdir.

Kitle iletişim araçlarının spora ilgi üzerinde "hiç" etkisi olmadığını ifade edenlerin (% 2.7) ise tamamı (% 100) spora ilgi duyduğunu açıklamışlardır.

Spora ilgi duyma ile kitle iletişim araçlarının etkisi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 45. Öğrencilerin Spora İlgi Duymaları İle Spor Yapmalarını Engelleyen Faktörler Arasındaki İlişki

Spor yapmayı engelleyen fak.	Cevap vermeyen	Tesis yetersizliği	Maddi imkansızlık	Çevrenin spora ilgisizliği	Ailemin spora ilgisizliği	Okuldaki bed. eğit. ve spor faal. yetersizliği	Toplam
Babanın eğitimi	n	n	n	n	n	n	n
Evet	33 18.4	76 42.2	11 6.1	13 7.2	11 6.1	36 20	180 100
Hayır	-	2 40	-	1 20	2 40	-	5 100
Toplam	33 17.8	78 42.1	11 5.9	14 7.6	13 7.1	36 19.5	185 100

$\chi^2= 11.228$ S.D= 2 G= 9.003 $p<0.05$

Tablo 45'de incelendiği üzere, deneklerin büyük çoğunluğu (% 42.1) spor yapmaya en büyük engel olarak "tesis yetersizliği"ni gördüklerini belirtmişlerdir. Spor yapmayı engelleyici diğer önemli faktör ise (% 19.5) ile "okuldaki beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yetersizliği" olarak ortaya çıkmaktadır.

Spora ilgi duyma ile spor yapmayı engelleyen faktörler arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki vardır ($p<0.05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmaya konu olan "Farklı sosyo-ekonomik yapıdaki ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılımına etki eden faktörler"e ilişkin toplanan veriler doğrultusunda yapılan yorumlar ve buna dayalı olarak geliştirilen öneriler, bu bölümde verilmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna bakıldığında; % 10.8'inin okur-yazar olmadığı, % 12'sinin orta okul mezunu, % 17'sinin lise mezunu, % 30'unun ilkokul mezunu, % 30'unun yüksek okul mezunu olduğu tesbit edilmiştir. Babalarının eğitim durumuna bakıldığında; % 2.2'sinin okur-yazar olmadığı, % 15.1'inin orta okul mezunu olduğu, % 17.3'ünün lise mezunu olduğu, % 28.1'inin ilkokul mezunu, % 37.3'ünün yüksek okul mezunu olduğu görülmektedir (Tablo 3).

Araştırmaya katılan deneklerin ailelerinin aylık gelir düzeyleri, % 3.8'inin 1 milyon, % 11.9'unun 1-2 milyon, % 14.1'inin 2-3 milyon % 16.2'sinin 3-5 milyon, % 23.2'sinin 5-7 milyon, % 30.8'inin 7 milyondan yukarı gelir grubuna dahil olduğu tesbit edilmiştir (Tablo 4).

Öğrencilerin çevresinde bulunan insanların, % 3.8'inin hiç, % 42.2'sinin çok az, % 54'ünün oldukça spora ilgisi olduğu görülmektedir (Tablo 6).

Araştırmaya konu olan öğrencilerin spora ilgisi % 97.3'ünün "evet" ilgi duyuyorum, % 2.7'sinin "hayır" ilgi duymuyorum şeklinde ortaya çıkmıştır (Tablo 7).

Öğrencilerin % 1.6'sının ekonomik sebeplerden, % 16.2'sinin çevrenin kabulünü sağlamak için, % 17.3'ünün sağlık için, % 21.7'sinin spor alanında

başarılı olmak için, % 25.4'ünün ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek için aktif olarak spor yaptığı tesbit edilmiştir (Tablo 9).

Öğrencilerin % 25.4'ünün sporu kulüpte yaptıkları, % 27'sinin okul dışında, % 47.6'sının yani deneklerin çoğunun sporu okulda yaptıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 13).

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin sporu destekleme biçimi, % 0.6'sının özel antrenör tutmak, % 8.1'inin spor malzemesi sağlamak, % 8.6'sının gerekli maddi destek sağlamak, % 18.9'unun sporu sadece teşvik etmek, % 42.2'sinin ise maddi ve manevi olarak spora destek sağlamak şeklinde ortaya çıkmıştır (Tablo 17).

Öğrencilerin bulunduğu çevrede, % 16.2'sinin hiç bir spor sahası ve tesisinin olmadığı, % 16'sının her türlü sporun yapılabileceği yeterli tesisin olduğu, % 26.5'inin spor yapabilecek semt sahalara bulunduğu, % 40.5'inin ise sadece okul sahasının olduğu tesbit edilmiştir (Tablo 19).

Adı geçen araştırmada, öğrencileri spor yapmaya teşvik eden faktörler, % 1.1'inin bir gelir elde etmek, % 5.9'unun ailede spor yapan bir büyüğün olması, % 5.9'unun çevrenin kabulünü sağlamak, % 39.5'inin başarılı bir sporcu olmak, % 47'sinin sporu sevmek şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlarda en yüksek oranı teşkil eden oran (% 47) ise sporu sevmek şeklindedir (Tablo 20).

Öğrencilerin spor yapmasını engelleyen faktörleri % 5.9'unun maddi imkansızlık, % 7.1'inin ailesinin spora ilgisizliği, % 7.6'sının çevresinin spora ilgisizliği, % 19.4'ünün okuldaki beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yetersizliği, % 42.2'sinin ise tesis yetersizliği olduğu ortaya çıkmıştır (Tablo 21).

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 4.9'unun arkadaşlarıyla oyun oynayarak, % 12.4'ünün T.V. seyrederek, % 21.6'sının okuyarak, sinema, tiyatro v.b. faaliyetlere katılarak, % 61.1'inin spor yaparak boş zamanlarını değerlendirdikleri tesbit edilmiştir (Tablo 23). Güntürk¹³ yaptığı araştırmada; öğrencilerin % 97.93'ünün sporun beden, ruh ve zeka sağlığı üzerinde olumlu etkileri olduğu için spora katıldıklarını tesbit etmiştir. Erkal'a⁸ göre, boş zamana paralel olarak artan boş zaman faaliyetlerinden biri olan sportif faaliyetler ferdin statüsünü tamamlayıcı bir nitelik taşımaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 9.2'sinin okuduğu okulda yeterli spor tesisi olduğu, % 37.8'inin okulunda hiç tesis olmadığı, % 53'ünün spor tesislerinin yetersiz olduğunu tesbit edilmiştir (Tablo 26).

Araştırmaya katılan öğrencilerin spora ilgi duymalarında kitle iletişim araçlarının etkisi, % 2.7'sinde hiç, % 6.5'inde az, % 12.4'ünde pek çok, % 20.6'sında orta, % 57.8'inde ise çok olduğu görülmektedir (Tablo 27).

Gazetelerde spor sayfalarına ilgi duyan denekler % 74'ü teşkil ederken, bunu % 12.4'le haber sayfasını, % 4.9'la fikir yazılarını, % 3.8'le ekonomi sayfalarını tercih edenler izlemektedir (Tablo 30).. Özcanoglu'na²² göre gazete ve T.V.de en çok tercih edilen bölüm spor bölümüdür.

Araştırmamıza konu olan öğrencileri aktif olarak spor yapmaya iten sebepler ile boş zamanlarını değerlendirmeleri arasından anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu öğrencilerin % 26.5'inin spor alanında başarılı olmak, % 29.2'sinin ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek için spor yaptığı görülmüştür. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun % 61.2'sinin boş zamanlarında spor yaparak değerlendirdikleri tesbit edilmiştir (Tablo 31).

Öğrencilerin ailelerinin aylık geliri ile spor yapmalarına sağladıkları destek arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. En büyük destek olarak ortaya çıkan maddi ve manevi destek sağlama ile ailelerinin gelir seviyeleri arasındaki ilişkiye bakıldığında; ailelerinin aylık geliri 7 milyondan yukarı olanlarda bu desteğin, % 44.9'la ileri düzeyde olduğunu ve gelir seviyesi düştükçe 2-3 milyonda, % 3.8, 1-2 milyonda % 7.7 seviyelerine indiği görülmektedir. Bu gruptaki öğrencilerin ailelerinin desteği sporu sadece teşvik ediyor olmaları şeklindedir (Tablo 34). Özmaden²³, sporcuların anne ve babaları ile aile çevresinde sporcu bulunmasının spora motive ettiğini belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencileri aktif olarak spor yapmaya iten sebepler ile çevrede bulunan spor tesisleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre semt sahalarının bulunduğu çevrede yaşayan öğrencileri spora teşvik eden en önemli etken % 28.6 ile çevrenin kabulünü sağlamak, her türlü tesis olan yerde yaşayan öğrencilerin ise spor yapmasında % 32.2 ile sağlık faktörü, okul sahalarının bulunduğu çevrede yaşayan öğrencileri spor yapmaya teşvik eden en önemli etken ise % 36 ile ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek faktörüdür (Tablo 35).

Öğrencilerin spora ilgi duymaları ile ailelerin desteği arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, ailelerin % 78.3'ü spora destek verirken, % 21.7'si spora destek vermemektedir (Tablo 37)..

Yapılan bir araştırmada Çakıroğlu'na³ göre, bir kişiyi belirli bir amaca yöneltmek ve aktif hale getirmek için en geçerli faktörlerden birisi aileden kaynaklanan motivasyondur

Öğrencilerin ailelerinin aylık geliri ile aktif olarak spor yapmaya iten sebepler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, ülkeyi en iyi temsil etmek için spor yapanların büyük çoğunluğunu 1-2 milyon % 21.2'si, 2-3 milyon % 25.5'i, 3-5 milyon % 25.5'i gelir seviyesi alt ve orta aylık gelire sahip ailelerde yaşayan öğrenciler oluşturmaktadır. Gelir seviyesi yükseldikçe, özellikle 7 milyondan yukarı aylık gelire sahip olan ailelerin çocuklarının % 43.7'si sağlık için ve çevrenin kabulünü sağlamak için spor yapmak istediklerini belirtmişlerdir (Tablo 38).

Araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık geliri ile öğrencilerin ilgilendikleri spor dalı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. En çok ilgililenen spor dalı olan Basketbol-voleybol 5-7 milyon % 29.4 ve 7 milyondan yukarı % 29.4'le üst gelir seviyelerinde yoğunlaşmaktadır. Futbolda bu ilginin 2-3 milyon % 24.4 ve 3-5 milyon % 24.4'le orta gelir seviyesine kaydığı görülmektedir.

Gelir seviyesi yüksek gruplarda ilginin 7 milyondan yukarı % 58.6'sı yüzme, tenis % 88.3 gibi spor dallarına yöneldiği görülmüştür (Tablo 39).

Öğrencilerin spora ilgi duymaları ile okuldaki spor tesisleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, okulunda hiç tesis yok diyenlerin % 94.3'ünün spora ilgi duyduğu, yeterli tesis var diyen okullardaki öğrencilerin % 100'ünün, tesis var fakat yetersiz diyenlerin % 99.1'inin spora ilgi duyduğu görülmektedir (Tablo 42).

Öğrencilerin spora ilgi duymaları ile kitle iletişim araçlarının etkisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Şöyle ki, kitle iletişim araçlarının spora ilgi üzerinde etkisinin çok olduğunu belirtenlerin (% 57.8) büyük bir çoğunluğunun (% 97.1) spora ilgi duyduğu tesbit edilmiştir (Tablo 44).

Erkal⁸, kitle haberleşme araçlarının, spor dalları ile ilgili teorik, teknik ve pratik bilgiler kazandırıcı, spor seyircisini eğitici ve yönlendirici rolü olduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin spora ilgi duymaları ile spor yapmalarını engelleyen faktörler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, spor yapmayı engelleyen faktörlerden birisi % 19.5'le okuldaki beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yetersizliği, % 42.1'le spora yapmaya en büyük engel olarak tesis yetersizliği olduğu görülmektedir (Tablo 45).

Erkal'a⁸ göre, spor faaliyetlerinin teşvik görmesi için önemli bir faktör de spor alt yapısının durumudur. Eğer spora tahsis edilen araç, gereç, malzeme ve tesis yeterliyse spor teşvik ediliyor demektir.

Bu çalışmanın sonucu olarak;

Öğrencilerin spora katılımına etki eden faktörlerde, aile, okul ve çevrenin önemli bir yeri olduğu tesbit edilmiştir. Ayrıca sporun fiziki şartlarının durumu da spora teşvik de önemli bir faktördür.

Aile, çocuğun yetişiminde ilk eğitimin verildiği yer olduğu için bireylerin spora ilgi duymasında ve spora yönelmesinde etkili olmaktadır. Araştırmamda, öğrenci ailelerinin genel olarak spora manevi olarak teşvik ettiği ortaya çıkmıştır. Ailenin madde kaynak desteği ve antrenör tutma şeklinde destek sağlaması düşük seviyededir.

Okul da öğrencinin spora katılımını etkileyen önemli faktörlerden birisidir. Okulda boş zamanların nasıl değerlendirileceği ile ilgili verilen eğitim ve beden eğitimi dersleri öğrencilerin spora katılımında etkili

olmaktadır. Ancak, araştırmamızda okuldaki beden eğitim derslerinin yetersizliği ortaya çıkmıştır.

Sporda katılımı etkileyen faktörlerden birisi de tesis durumudur. Öğrencilerin yaşadığı yerlerdeki spor tesislerinin durumu, ilgilenilen spor çeşidini ve ilginin yoğunluğunu etkilemektedir.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu sporla ilgilenmektedir. İlgilenilen spor dalları arasında farklılıklar ortaya çıkmıştır. En çok ilgilenilen spor dalları basketbol-voleybol ve futboldur. Bunu yüzme ve tenis takip etmektedir. Yüzme ve tenis gibi spor dallarına en fazla ilginin sosyo-ekonomik seviyenin yüksek olduğu yerlerde görölmesi, yani sosyo-ekonomik yapının kişinin ilgilendiği spor dalının çeşidini tayinde etkili olduğu sonucuna varılmaktadır.

Aktif spora katılımı en önemli motivasyon "ülkeyi en iyi şekilde temsil etme" düşüncesidir. "Sporda başarılı olma arzusu" da aktif spora katılım da ikinci önemli faktör olarak tesbit edilmiştir. Araştırmada, "Ülkeyi en iyi şekilde temsil etme" düşüncesiyle spor yapanların büyük çoğunluğunun alt-gelir gruplarının yaşadığı sosyo-ekonomik çevrelerde bulunması, bizi sosyo-ekonomik gelişmeyle birlikte kültürel bir yozlaşmanın da yaşandığı sonucuna ulaştırmıştır. Milli kültürün, alt-gelir gruplarının yaşadığı sosyo-ekonomik çevrelerde daha canlı olduğu deneklerin cevaplarından açıkca anlaşılmıştır. Erkal⁸da, sadece maddi olarak doyurulan, milli ve manevi değerleri aşınmış aile çevrelerinden gelen gençlerdeki kültürel yozlaşmaya dikkat çekmiştir.

Bu faktörleri "sağlık" ve "çevreye kendini kabul ettirme" faktörleri izlemektedir. "Ekonomik sebebler" ise aktif spora katılımı önemli bir

faktör olarak ortaya çıkmamıştır. "Sağlık" ve "Çevreye kendini kabul ettirme" amacıyla spor yapan deneklerin büyük çoğunluğunun üst-gelir gruplarının yaşadığı sosyo-ekonomik çevrelerde yaşadığı görülmüştür. Üst-gelir seviyelerinde bulunan kişilerin aldıkları eğitime paralel olarak bilinçli bir şekilde spor yaptıkları ve sporu bir sosyal statü sağlama aracı olarak gördükleri anlaşılmaktadır.

Kitle iletişim araçlarının spora yeteri kadar yer vermeleri de bireylerin spora yönelmelerinde önemli bir faktör olarak görülmektedir. Deneklerin büyük çoğunluğunun en çok tercih ettiği spor dalları olarak ortaya çıkan futbol, basketbol ve voleybol gibi spor dallarının kitle iletişim araçlarında daha çok yer alan spor programları olması kitle iletişim vasıtalarının spora katılımı etkilediği gerçeğini ortaya koymuştur.

Spora teşvik eden çok sayıda faktör sebebiyle, öğrencilerin büyük çoğunluğunun boş zamanlarını spor yaparak değerlendirdikleri tesbit edilmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin sosyo-ekonomik yapılarındaki farklılıkların, uğraşılan spor dalının seçimini ve spor yapmaktaki amacın tesbitini etkilediği belirlenmiştir.

Bu çalışma, farklı sosyo-ekonomik yapıdaki orta öğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılmalarına etki eden faktörleri ortaya koymayı amaçlamıştır.

Yapılan araştırmaların daha sağlıklı sonuçlar vermesi için, daha çok sayıda okulda ve daha fazla denek üzerinde yapılması uygun olacaktır. Ayrıca deneklere bu tür çalışmaların önemi hakkında bilgi verilmesi de deneklerin cevaplarının sağlıklı olmasını sağlayacaktır.

Sporun öneminin kavranılması bakımından en etkili eğitim araçlarından birisi kitle iletişim araçlarıdır. Bu konuda hem ailelerin, hem de çocukların bilgilendirilmesi ve bu araçlardan gereği gibi faydalanılması sağlanmalıdır.

Ancak konunun önemi gözönünde bulundurulduğunda, bu alanda daha geniş kapsamlı çalışmaların yapılması faydalı olacaktır.

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; farklı sosyo-ekonomik yapıdaki ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılımına etki eden faktörleri tesbit etmektir.

Bu araştırmaya Ankara ilinde 10 değişik orta okul ve liseden toplam 185 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır.

Öğrencilere 36 sorudan oluşan bir anket uygulanmış ve değerlendirmede istatistiksel analiz χ^2 testi kullanılmıştır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda öğrencilerin spora katılmasında aile, çevre, kitle iletişim araçları, spor tesislerinin durumu teşvik edici unsur olarak ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin spor yapmalarında en önemli etken ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek ve sporda başarılı olmak faktörleridir. Bu faktörleri sağlık, çevreye kendini kabul ettirme faktörleri takip etmektedir.

Öğrencilerin sosyo-ekonomik yapısındaki farklılıklar, onların uğraştıkları spor dalının seçiminde ve spor yapmasındaki amacın tesbitinde önemli bir etken olarak ortaya çıkmaktadır.

SUMMARY

The purpose of this research is to determine the effecting factors for the students in secondary education of different socioeconomic structure take part in sportive activities.

Totally 185 students from 10 different secondary schools in Ankara, participated in this research voluntarily.

A questionnaire made up of 36 questions were answered by the students and the results were evaluated by a statistical analysis, χ^2 method.

It can be concluded from the conducted research that family, envoriment, mass communication instruments, and the current states of the sports facilities are all encouraging factors in the participation of students in sports. The most important aspect of students taking part in sports in to represent their country in the best possible way as well as being successful ant competitive in sports. At the same time, good health and gaining a status in the community equally important aspects.

The differences in socioeconomic structure of students is an important factor in determining the selection of the sports activity or the interest in sports.

KAYNAKLAR

1. Bilgisever, Â. K.; Eğitim Sosyolojisi Kavramlar Teoriler Eğitim Yoluyla Kalkınmanın Esasları, 5. Baskı Filiz Kitabevi İstanbul 1992.
2. Binbaşıoğlu, C.; Gelişim Psikolojisi, Binbaşıoğlu Yayınevi 4. Basım Ankara 1978.
3. Çakıroğlu, T.; Antrenör Sporcu İlişkileri Ve Başarıda Spor Psikolojisinin Önemi. G.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Master Tezi, Ankara 1987.
4. Demirpolat, A.; Toplum ve Spor Ankara 1988.
5. D.P.T.; V. Beş Yıllık Kalkınma Planı Sporla İlgili Özel İhtisas Komisyonu Raporu. Ankara Mart 1983 s. 35
6. D.P.T.; VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Ö.İ.K. Raporu Ankara 1990.
Geleneksel Spor Dallarının Geliştirilmesi
7. Düzgüneş, O.; İstatistik Metodları I A.Ü. Ziraat Fakültesi Yayınları Ankara 1988
8. Erkal, M.; Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı KUTSUN Matbaa ve Reklamcılık Merkezi, İstanbul, 1992.
9. Ertürk, S.; Eğitimde Program Geliştirme. Ankara Yelkentepe Yayınları 1975 s. 12.
10. Fişek, K.; Spor Yönetimi Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fak. Yayınları 1980 s.6
11. Gençlik ve Spor Bakanlığı Brifingi Ankara 1981. s.8
12. Güntürk, Y.; Manavgat Ortaöğretim Gençliği Üzerinde Bir Araştırma. G.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi Ankara 1985.
13. Hicks, C.R.; Deney Düzenleme İstatistiksel Yöntemler. Çev: Ali Uzun Ankara 1985.

14. İlköğretim, Lise ve Dengi Okullarda Beden Eğitimi Dersi Öğretim Prog. M.E.B.'lığı Yayını M.E. Basımevi İstanbul 1988
15. Karasüleymanoğlu, A.; Yeni Boyutlarıyla Spor 2. Baskı Engin Yayınları Ankara 1989.
16. Kenyan, Mc Pherson; Becoming Involved in Physical Activity and Sport Aprocess of Socialisation Newyork 1973.
17. Keten, M.; Türkiye'de Spor. Ankara 1974 s.8
18. Kongor, E.; Türkiye'nin Toplumsal Yapısı Ankara Cem Yayınları 1976.
19. M.E. G.S.B. Gençliğin Serbest Zaman Faaliyetleri Komisyon Raporu I. Gençlik Şurası 24-28 Ekim 1988 s.1 Ankara
20. Orkunoglu, O.; Sporda Güç Geliştirme. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Ankara 1989 s.9
21. Özcanoglu A. B.; Orta Öğretimde Okul Spor Faaliyetlerine Katılımın Öğrencilerin Akademik Başarıları Üzerindeki Etkileri. G.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi Ankara 1993.
22. Özmaden, H.; Beden Eğitimi ve Spor Bölümündeki Öğrencilerin Bu Bölüme Girmelerinde Rol Oynayan Etkenler ve Beklentileri G.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi Ankara 1992
23. Özmen, Ö.; Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni. Yılmaz Matbaası 1976 Ankara s. 29
24. Suveren, S.; Sporu Teşvik Eden Ekonomik ve Sosyal Faktörler, G.Ü.F. Dergisi, Cilt 7, sayı 1 G.Ü.T.E.F. Matbaası, Ankara 1991.
25. Sümer, R.; Sporda Demokrasi Şafak Matbaası Ankara 1989 s. 108
26. Şenel, Ö.; Effects of Continuous and Interval Training on Aerobic and Anaerobic Capacities of School Boys Aged 13-16 A. Master Thess, METU, Ankara 1991

27. Şener, S.; Türkiye'de Gençlik Olayı Beklentileri, Problemleri ve Düşünceleriyle Timaş Yayınları 1991
28. Tamer, K.; Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi A.Ü. Açıköğretim Fak. Yayınları Ankara 1987 s.2
29. Tebligler Dergisi (M.E.B.'liğin 2.10.1989 gün ve sayı 2296, cilt: 52) M.E. Basımevi Ankara 1989
30. Tezcan, M.; Boş Zaman Sosyolojisi Doğan Matbaası Ankara 1977.
31. Türk Aile Ansiklopedisi T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, Ankara 1991 Cilt: 1
32. T.E.D. Bugünden Yarına Orta Öğretimimiz Ankara 1985.
33. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Başbakanlık D.İ.E. Matbaası Ankara 1986 s.40
34. Tylar P.W.; General Statement on Evaluation Readings In Education and Psychologi cal Measurement Ed. Hoghtan Miflin Company Newyork 1966.
35. Ülgen ve Fidan 1984 Çocuk Gelişimi İstanbul M.E.B. 1984, s. 194
36. Walker J.C.; School Sport, Ethnicity and Nationality, Dimensions of Maleyeurth Culture İnaninnercity School Australian Journal of Education 1987
37. W. Kirecşi Spor Hekimliği (Çev: H.İ. Arman) İst. 1987 s. 126
38. Willgosse, C.E.; The Curricuiun In Physical Education Prentice Hall Inc., Englewood Cliffs, New Jersey 1984
39. Yavuzer, H.; Çocuğun Duygusal ve Toplumsal Gelişiminde Ailenin Rolü Aile ve Çocuk İstanbul Ankara 1983.
40. Yıldırım C.; Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. M.E.B. Öğretmeni İşbaşında Yetiştirme Bürosu Yayını, Ankara 1966

E K L E R

**FARKLI SOSYO-EKONOMİK YAPIDAKİ ORTA ÖĞRETİM
KURUMLARINDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN SPORA KATILIMINA
ETKİ EDEN FAKTÖRLER'E İLİŞKİN ANKET**

Bu anket, "Farklı Sosyo-Ekonomik Yapıdaki Orta Öğretim Kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılımına etki eden faktörler"e ilişkin bilimsel bir çalışmada kullanmak amacıyla hazırlanmıştır.

Çalışmanın amacı, Farklı Sosyo-Ekonomik Yapıda Okuyan Öğrencilerin spora katılımını sağlayan faktörlerin ve daha çok öğrencinin spora katılımına hizmet etmek içindir.

Anket için isim belirtilmesine gerek yoktur. Anket sonuçları vereceğiniz bilgilerin doğruluğuna bağlıdır. Vereceğiniz bilgiler için şimdiden teşekkür ederim.

Zekeriya GÖKTAŞ

ADRES:

Afet İnan İlköğretim Okulu

Şentepe/ ANKARA

ANKET FORMU

1. Doğum tarihiniz?

2. Doğum yeriniz?

3. Öğrenim görmüş ve görmekte olduğunuz okul ve semti yazınız?

Ortaokulun adı ve semti :

Lisenin adı ve semti :

4. Cinsiyetiniz?

a) Erkek

b) Kız

5. Babanızın mesleği?

a) İşçi

b) Memur

c) Çiftçi

d) Serbest Meslek

6. Annenizin mesleği?

a) İşçi

b) Memur

c) Ev hanımı

d) Serbest Meslek

7. Babanızın eğitim durumu?

- a) Okur-Yazar değil
- b) İlkokul mezunu
- c) Ortaokul mezunu
- d) Lise mezunu
- e) Yüksekokul mezunu

8. Annenizin eğitim durumu?

- a) Okur-Yazar değil
- b) İlkokul mezunu
- c) Ortaokul mezunu
- d) Lise mezunu
- e) Yüksekokul mezunu

9. Ailenizin aylık geliri ne kadar?

- a) 1 milyon
- b) 1-2 milyon
- c) 2-3 milyon
- d) 3-5 milyon
- e) 5-7 milyon
- f) 7 milyondan yukarı

10. Aile bireyleriniz toplam kaç kişiden oluşmaktadır?

- a) 3
- b) 4
- c) 5
- d) 6
- e) 6'dan yukarı

11. Yetiştirdiğiniz çevredeki insanlar spora ne derece ilgi duymaktadır?

a) Oldukça

b) Çok az

c) Hiç

12. Spora ilgi duyuyor musunuz?

a) Evet

b) Hayır

13. Yukarıdaki soruya cevabınız "Evet" ise spor'la ilgilenme biçiminiz?

a) Aktif olarak

b) Seyirci olarak

14. Sizi aktif olarak spor yapmaya iten sebep aşağıdakilerden hangisidir?

a) Sağlık için

b) Çevremin kabülünü sağlamak için

c) Ekonomik sebeplerden

d) Ülkemi en iyi temsil etmek için

e) Spor alanında başarılı olmak için

15. Eğer spora seyirci olarak katılıyorsanız sebeplerini belirtiniz?

a) Sporu sevdiğim için

b) Boş zamanlarımı değerlendirmek için

c) Tuttuğum takımı desteklemek için

d) Çevremdeki insanların sporla uğraştıkları için

16. Düzenli olarak spor yapıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır

17. Cevabınız "Evet" ise hangi düzeyde spor yapıyorsunuz?

- a) Bir kulübe bağlı olmadan düzenli olarak spor yapıyorum
- b) Amatör olarak
- c) Profesyonel olarak

18. Nerede spor yapıyorsunuz?

- a) Okulda
- b) Okul dışında
- c) Kulüpte

19. Okul içinde spora haftada ne kadar süre ayırıyorsunuz?

- a) 2 saat
- b) 3-4 saat
- c) 5 saat
- d) 6 saat

20. Okul dışında düzenli olarak haftada spora ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

- a) 2 saat
- b) 3-4 saat
- c) 5 saat
- d) 6 saat

21. Eğer elit düzeyde spor yapıyorsanız gelir sağlıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır

22. Aileniz spor yapmanızda size maddi ve manevi destekte bulunuyor mu?

- a) Evet
- b) Hayır

23. Sorunuzun cevabı "Evet" ise aşağıdaki şıklardan hangisine uyuyor?

- a) Sadece teşvik ediyor
- b)  zel antrenör sağlıyor
- c) Spor malzemesi temin ediyor
- d) Gerekli maddi destek sağlıyor
- e) Maddi ve manevi destek sağlıyor

24. Eğer aileniz size spor konusunda destek olmuyorsa sebepleri aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Ekonomik yetersizlik
- b) Sporu sevmeme
- c) Bana yeterince zaman ayıramadıklarından
- d) Spora ilgi duymadıklarından

25. Bulunduğunuz çevrede spor yapma imkanları nasıldır?

- a) Her tür sporun yapılabileceği yeteri kadar tesis var
- b) Spor yapılabilecek semt sahası var
- c) Sadece okulun sahası var
- d) Hiç bir spor sahası ve tesis yok

26. Spor yapmamızı teşvik eden faktörler nelerdir?

- a) Ailede spor yapan bir büyüğün olması
- b) Çevremin kabülünü sağlamak
- c) Bir gelir elde etmek
- d) Başarılı bir sporcu olmak
- e) Sporu sevmek

27. Spor yapmanızı engelleyen faktörler nelerdir?

- a) Tesis yetersizliği
- b) Maddi imkansızlık
- c) Çevremin spora ilgisizliği
- d) Ailemin spora ilgisizliği
- e) Okuldaki beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin yetersizliği

28. Spor harcamalarınızı nasıl karşılıyorsunuz?

- a) Kendim imkanlarımla
- b) Ailemin yardımıyla
- c) Bir spor kulübünün yardımıyla
- d) Diğer (Belirtiniz).....

29. Boş zamanınızın çoğunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

- a) Spor yaparak
- b) Okuyarak, sinema, tiyatro, sohbet, gezi vb. faaliyetlerde bulunarak
- c) Arkadaşlarla birlikte oyun oynarak.
- d) Dinlenerek, TV seyrederek

30. Spor eğitimini (çalışmanızı) kiminle yürütüyorsunuz?

- a) Kulüp antrenörüyle
 b) Beden eğitimi öğretmeniyle
 c) Kendi başıma
 d) Diğer (Belirtiniz).....

31. Hangi spor dalına ilgi duyuyorsunuz?

- a) Futbol
 b) Basketbol-Voleybol
 c) Güreş
 d) Diğer (Belirtiniz).....
 d) Atletizm
 e) Yüzme
 f) Tenis

32. Okuduğunuz okulda spor tesisleri yeterli midir?

- a) Hiç tesis yok
 b) Tesis var, fakat yetersiz
 c) Yeterli tesis var

33. Spora ilgi duymanızda kitle iletişim araçlarının ne ölçüde etkisi vardır?

- a) Hiç
 b) Az
 c) Orta
 d) Çok
 e) Pek çok

34. Televizyon programlarından en çok hangisini izliyorsunuz?

- a) Spor programlarını
- b) Haber-Belgesel
- c) Sürekli diziler ve sinema
- d) Yarışma ve eğlence

35. Gazete okuyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır

36. Sorunuzun cevabı "Evet" ise gazetenin hangi bölümünü tercih edersiniz?

- a) Spor sayfalarını
- b) Ekonomi sayfalarını
- c) Haber sayfalarını
- d) Fikir yazılarını

İlginize teşekkür ederiz.

ÖZGEÇMİŞ

1967 yılında Manisa'nın Akhisar ilçesinde doğdum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Akhisar'da tamamladım.

1987 yılında G.Ü.E.F. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'ne girdim. 1991 yılında Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'nden mezun oldum. Aynı yıl G.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde Yüksek Lisans Eğitimine başladım.

Ankara'da Afet İnan İlköğretim Okulu'nda Beden Eğitimi Öğretmeni olarak görevime devam etmekteyim.

Evli ve bir çocuk babasıyım.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Tezin Konusu : Farklı Sosyo-Ekonomik Yapıdaki Orta Öğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Spora Katılımına Etki Eden Faktörler

Öğrencinin Adı Soyadı : Zekeriya GÖKTAŞ

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Azmi YETİM

Anabilim Dalı : Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Yılı : 1994

Statüsü : Yüksek Lisans

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; farklı sosyo-ekonomik yapıdaki ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin spora katılımına etki eden faktörleri tesbit etmektir.

Bu araştırmaya Ankara ilinde 10 değişik orta okul ve liseden toplam 185 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır.

Öğrencilere 36 sorudan oluşan bir anket uygulanmış ve değerlendirmede istatistiksel analiz χ^2 testi kullanılmıştır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda öğrencilerin spora katılmasında aile, çevre, kitle iletişim araçları, spor tesislerinin durumu teşvik edici unsur olarak ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin spor yapmalarında en önemli etken ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek ve sporda başarılı olmak faktörleridir. Bu faktörleri sağlık, çevreye kendini kabul ettirme faktörleri takip etmektedir.

Öğrencilerin sosyo-ekonomik yapısındaki farklılıklar, onların uğraştıkları spor dalının seçiminde ve spor yapmasındaki amacın tesbitinde önemli bir etken olarak ortaya çıkmaktadır.

Tezin Konusu : Farklı Sosyo-Ekonomik Yapıdaki Orta Öğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Spora Katılımına Etki Eden Faktörler

Öğrencinin Adı Soyadı : Zekeriya GÖKTAŞ

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Azmi YETİM

Anabilim Dalı : Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Yılı : 1994

Statüsü : Yüksek Lisans

SUMMARY

The purpose of this research is to determine the effecting factors for the students in secondary education of different socioeconomic structure take part in sportive activities.

Totally 185 students from 10 different secondary schools in Ankara, participated in this research voluntarily.

A questionnaire made up of 36 questions were answered by the students and the results were evaluated by a statistical analysis, χ^2 method.

It can be concluded from the conducted research that family, envoriment, mass communication instruments, and the current states of the sports facilities are all encouraging factors in the participation of students in sports. The most important aspect of students taking part in sports in to represent their country in the best possible way as well as being successful ant competitive in sports. At the same time, good health and gaining a status in the community equally important aspects.

The differences in socioeconomic structure of students is an important factor in determining the selection of the sports activity or the interest in sports.